

FST
emmelweiss u. 15. I.

SOBNI
025
ANN
1939

Velji Ujság

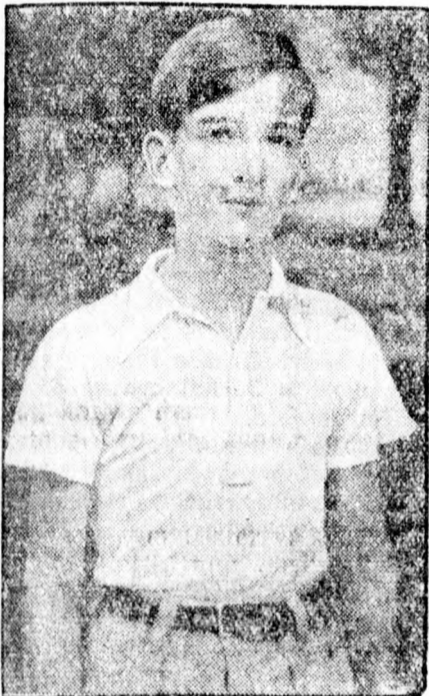
Noviszád, 1939 július 14, péntek

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSÓ

20. évfolyam 192. szám

Ófelsége II. Petár király ünnepzése a kolori öbölben

Az ifju uralkodó saját jachtján
járta be a jugoszláv tengerparti
legszebb feiyet

Ófelsége II. Petár király — mint ismeretes — már hetek óta milocseri kastélyában nyaral. Ófelsége rajongásig szereti a tengert, különösen a jugoszláv Adriának déli részét, ahol a dészaki növényzet buján tenyészik és ilyenkor nyár közepén mesébe illően széppé teszi a tengerpartot.

Ófelsége II. Petár király különösen kedveli a jachtkirándulásokat.

Saját jachtján ellátogatott Dubrovnikba, Korcsula szigetére és a környék több szép helyére. A nép mindenütt nagy lelkesedéssel fogadta.

Különösen Dubrovnikban gyűlt össze hatalmas tömeg a felséges vendég ünnepzésére.

Ófelsége nagy érdeklődéssel tekintette meg Dubrovnik régiségeit. Csodálattal adózott Korcsula városának is, amelynek építési módja egyedülálló egész Jugoszláviában.

Ófelsége II. Petár király július 12-én, görögkeleti Péter-Pál napján ünnepelte névnapját.

Ez alkalommal az egész kolori öböl lakossága fényes ünnepséget készített elő. Kotor városát kivilágították és a környező hegyeken is örömtűzeket gyújtottak.

Kotorban nagy felvonulás volt, amelyen résztvevett valamennyi társadalmi és hazafias egyesület. Az ünnepiökhöz Georgijevics ezredes, teparancsnok mondott nagy beszédet. A beszéd végén a nagy tömeg kitörő lelkesedéssel ünnepelte az ifju uralkodót.

Varsó hajlandó tárgyalásokat kezdeni Danzigról

Határozott enyhülés a német-lengyel viszonyban - Az angol sajtó szerint már meg is indultak a német-lengyel tárgyalások

Londonból jelentik: A Daily Telegraph szerint Lengyelország Chamberlain legutóbbi nyilatkozata után kész Németországgal megbeszéléseket kezdeni Danzig sorsáról, aziránt azonban a legesélyesebb kétség sincs, hogy semmiesetre sem hajlandó tárgyalni fegyveres erővel való fenyegetés hatása alatt. Varsóban örömmel üdvözik a Németország és Lengyelország közti feszültség enyhülésének jeleit és megállapítják, hogy a lengyel üzletemberek az utóbbi napokban sokkal barátságosabb fogadtatásban részesültek Berlinben, mint március óta bármikor.

A Daily Herald szerint a lengyelek készek volnának hozzájárulni ahhoz, hogy kizárják a népszövetségi főbiztost a szabad városból, ha kielégítő biztosítékot kapnak arra, hogy Lengyelország danzigi jogait tiszteletben tartják.

A Daily Express úgy tudja, hogy a lengyelek már tárgyalnak is Németországgal Danzigról és diplomáciai körök biznak e tárgyalások sikerében.

CAFOLJAK A CSAPATKÜLDÉSEK HIRÉT

Berlinből jelentik: Illetékes német helyen merő kitalálásnak minősítik a francia lapoknak azt a jelentését, amely szerint a Condor légió 1200 tagja Danzigba érkezett. Berlinben rámutatnak arra, hogy a légió feloszlott, tehát a francia lapok jelentése ebből az okból is teljesen alaptalan.

Varsóból jelentik: A Danziger Vorpostennek azzal a hírével szemben, hogy Danzigba lengyel katonákkal telt vonat érkezett, a lengyel távirati iroda megállapítja, hogy ez a hír teljesen hamis. A szóbanforgó vonaton a gdniai lengyel ifjuság utazott.

PITMAN SENÁTOR A HELYZETRŐL

Washingtonból jelentik: Pitman szenátor, a szenátus külügyi bizottságának elnöke azt javasolta, hogy a törvényhozás ülésszakát az európai helyzetre való tekintettel legalább öszig hosszabbítsák meg, mert minden katonai szakértő szerint augusztusban dől el Németország részéről a háboru vagy béke sorsa. Utóbbi esetben Pitman szenátor szerint hosszú békekorszak várható.

ANGLIA ÉS AMERIKA JAPAN- ELLENES TÖRVÉNYEKET HOZ

Washingtonból jelentik: A kongresszus a legközelebbi napokban kezd tárgyalni azt a törvényjavaslatot, amely felhatalmazza az Egyesült Államok e'nökét, hogy amennyiben Japán megsérti a kilencharfalmi szerződést, fegyverszállítási tilalmat rendelhessen el'lene. Washingtoni politikai körökben bizonyosra veszik, hogy ha a kongresszus elfogadja ezt a javaslatot, akkor Anglia is hasonló törvényt hoz.

A FRANCIA SAJTÓ A VEZÉR- KARI ESZMECSERÉK ELLEN

Párisból jelentik: Az Epoque és az Ordre azt írják, hogy a francia kormány az angol kormány nyal egyetértésben a közel jövőben Moszkvába küldi Colson tábornokot, a vezérkar és a legfelső haditanács tagját, hogy lépjen érintkezésbe a szovjet orosz vezérkarral. Ezzel szemben a Matin így ír: Felelős francia körökben tu'koraiaknak mondják azokat a híreket, amelyek szerint Moszkvába küldik a francia vezérkar egyik tagját, hogy mint katonai tanácsadó jelen legyen a francia-angol-szovjet tárgyalásokon. Ezekben a körökben csak annyit jelentettek ki, hogy szerdán este újabb utasításokat adtak a moszkvai francia nagykövetnek. Ilyen körül-

mények között mindössze az látszik valószínűnek, hogy a tárgyalásokat tovább folytatják.

A Figaro felveti a kérdést, vajjon lehetséges-e a francia és angol vezérkar felvonulási terveit és titkait Moszkvának kiszolgáltatni, mielőtt teljes megegyezést értek el és mielőtt teljesen meggyőződtek arról, hogy a szovjet orosz tárgyalófelet szövetségesnek lehet tekinteni.

ANGOL REPÜLŐK LATOGA- TÁSA FRANCIAORSZÁGBAN

Párisból jelentik: Az Excelsior londoni jelentése szerint a jövőben az angol bombavető repülőgépek minden héten gyakorlórepüléseket végeznek francia terület felett. Az első rajokat már a legközelebbi napokra várják. A bombavetők teljes létszerkeszletet visznek magukkal és legénységi állományuk a háborus létszámnak felel meg. Egészen Franciaország földközitengeri partjaiig repülnek és Marseilletől keletre levő végcéljuk elérése után visszatérnek kiindulópontjukra.

MUSSOLINI RÓMÁBA HIVTA FRANCOT

Sansebastianból jelentik: Mértékadó helyen kijelentették, hogy Franco és Ciano szerda esti megbeszélésén Ciano átadta Franco-nak Mussolini meghívását. A Duce szeptemberre hívta meg Francot Rómába.

Románia nem hajlandó belekapcsolódni a hármasszövetségbe

Berlinből jelentik: Az Essener Nationalzeitung »Letérés a bekerítő politikáról« cím alatt foglalkozik a londoni román követ lépésével. A lap értesülése szerint a londoni román követ a külügyi hivatalban kijelentette, hogy Románia nem hajlandó résztvenni a London, Páris és Moszkva között kötendő egyezményben. A lap ebből arra következtet, hogy Románia — a balti államok, Hollandia, Belgium és Svájc után — szintén háttá fordít a bekerítő politikának.

— Emlékeztetés, — írja a lap, — hogy Anglia néhány hónappal e'őtt Romániára is rákényszerítette garanciáját, amelyet Bukarest sem nem utasított vissza, sem nem viszonzott. Azóta Délkelet-Európá-

ban Románia szempontjából döntő fontosságú folyamat indult meg. A bekerítő politikától távol, Magyarország, Jugoszlávia és Bulgária egyenes uton arra törekszik, hogy megerősítse az egymás közötti együttműködést és kiküszöböljön minden feszültséget. A bukaresti kormány politikai ügyesége ellenére ezek az erőfeszítések távolesnek Romániától, amennyiben szomszédainál, különösen Magyarországnál kevés bizalommal bír. Feltételezhető, hogy Bukarestben ráébredtek az elszigeteltség veszedelmére és éppen ezért tiltakoznak minden olyan törekvés ellen, amely őket az angol orosz egyezménybe vonná be.

Reggeli levél

Falusi feltalálók

Leonardo da Vinci fél évezreddel ezelőtt többek között repülőgép és más hasonló új készülékek összeállításával is foglalkozott. Korlátolt kortársai megvetették merész képzelgéséiért, az értelmesebbek viszont csodálták érte és sajnálták, hogy ilyen szép gondolat soha nem valósulhat meg...

Akármi is volt az egykorúak véleménye, mi csak bámulhatjuk a nagy ezermestert káprázatóan merész, de mégis valóságos tervezetéseiről. Leonardó minden csodálatunk, de mégis meg kell állapítanunk, hogy legérdekesebb technikai kísérletezése is tulajdonképpen csak szerény botladozás volt a legelégültebb falu mai feltaláló-önjelölt munkájához képest is. Nem Leonardo szellemi géniuszát becsülnék le ezzel, hanem a mai feltalálók hasonlíthatatlanul kedvezőbb helyzetére kívánunk rámutatni. Ma minden faluban akad legalább egy-két ember, akinek képzeletét felizgatja a gyönyörűen fejlett technika ezernyi ága-boga és maga is új gépek összeállításán töri a fejét. Gyönyörű munka, sőt nemes szenvedély ez, a technika lehetőségének végtelen látóhatára mámorossá teszi a kutató agyát és egyre beljebb hatol az erők és gépek szövevényes hálózatába. Sokan el is fogják az új találmány fehér szarvasát és ekkor kezdődik a feltaláló igazi kálváriája. A szabadalmaztatáshoz néhány ezer dinár szükséges, amivel a feltaláló a legtöbbszőr nem rendelkezik, kölcsönt kér fűtől-fűtől és ha a szabadalmaztatás összegét kiizzadja, akkor kezdődik a még nagyobb gond: a találmány eladása, illetőleg tőke szerzés a nagyban való gyártás céljaira. A feltalálók kilencvenkilenc százaléka elbukik ezen az akadályon, keserű csalódással vonul vissza és kutatási láza a jövőben legfeljebb torz képzelődésben merül ki.

Ma még nem létezik olyan intézmény, amely a feltalálók munkáját segítené, amely a feltalálók nagy hátdát megrostitná és az igazán tehetségeket anyaggal és szakszerű tanácsokkal támogatná, végül pedig az újszülött találmány boldogulását biztosítaná. Elszomorító, hogy a kutató agyvelők túlnyomó része ilyen támogatás hiányában még mindig az örökmozgó gépek hírnévére kerül, de általános szempontból vigasztaló, sőt felemelő érzést ad az a tudat, hogy Budiszarván, Topolán, a világ minden ismert és ismeretlen helyén annyi ember emészti magát az emberiség technikai haladásáért is. Figyeljük meg, ezeknek a népből jövő feltalálóknak mindegyike valami hasznos, építőcélnak találmánnyal szeretné meglepni a világot, egyik sem a rombolás eszközeinek készítésén töri a fejét. Például majdnem minden »feltaláló« hord szellemi tarsolyában egy eszmét arról, miképpen lehetne megakadályozni a vasúti és egyéb közlekedési szerencsétlenségeket. Az emberi élet jobbatételének ez a nagy áradata tör elő minden eldugottan csörgedező forrásból és ez keil, hogy derültságra hangoljon bennünket, mert ha most a világháború befejezésével támadt igazságtalan helyzet miatt ismét háborus felhők tornyosulnak is az ég-

Japán mindaddig folytatja az angolelleses propagandát, amíg el nem fogadják javaslatait

Szovjet csapatok sikertelen átförési kísérlete a mandzsungol határon

Tókióból jelentik: A mandzsungol kormány képviselője kijelentette, hogy általános óhaj a mongol-mandzsungol határ teljes békéje. A mandzsungol kormány hajlandó megvitatni azokat a javaslatokat, melyeket Külső-Mongólia terjeszt elő a további határcidensek elkerülésére céljából. A mandzsungol kormány képviselője szerint elvitathatatlan, hogy a határ Külső-Mongólia és Mandzsunguo között a Khaika-folyó. Ezt hivatalos levéltári adatok is igazolják. Így tehát Mandzsunguo és Japán csupán természetes jogait védelmezték, amikor a szovjet-mongol csapatokat visszaszorították a folyó túlsó partjára.

UJABB TÁMADÁSI KISÉRLET

Tókióból jelentik: A Domei-iroda közli, hogy szerdán kora reggel szovjetcsapatok ismét kísérletet tettek, hogy átjussanak a Khaika-folyón. Kétszáz harci kocsi tüzéségi előkészítés után megkísérelte az előnyomulást, de a kísérlet sikertelen maradt, mert a japán-mandzsungol csapatok a támadókat visszaszorították.

AZ ANGOLELLENES PROPAGANDA

Tókióból jelentik: Az angolelleses mozgalom egész Japánban egyre jobban terjed. Tókióban

külön angolelleses bizottság alakult, amely mindaddig működik, amíg Anglia nem fogadja el Japán javaslatait. A japán kormányhoz az egész országból érkeznek a táviratok, amelyek követelik, hogy a japán kormány tanúsítson erélyes és határozott magatartást és Anglia változtassa meg kínai politikáját.

Csingtauból jelentik a Reuter-iroda: Az itteni angol főkonzul értesítették, hogy a péntekre és szombatra tervezett angolelleses tüntetések sokkal komolyabb jellegűek lesznek, mint kezdetben hitték. Az angol főkonzul védelmet kért a japán hatóságoktól és őket teszi felelőssé az angol alattvalók élel- és vagyonbiztonságáért.

ARITA ÉS CRAIGIE TANÁCSKOZÁSA

Tókióból jelentik: A csütörtöki kétórás rendkívüli minisztertanács jóváhagyta az Angliával szemben a tiencsini ostromzárról meginduló tárgyalások során alkalmazandó politikát. A minisztertanács határozatát Hiranuma miniszterelnök még csütörtökön a császár elé terjesztette, majd Arita külügyminiszter Craigie angol nagykövettel tanácskozik. A tanácskozások sikere esetén valószínűen a jövő hét elején indulnak meg a tulajdonképpeni tárgyalások.

Ciano kétórás tanácskozása Francoval

Visszaszállítják a Franciaországba vitt spanyol műkincseket

Sansebastianból jelentik: Ciano gróf olasz külügyminiszter a lakosság ünneplése közepette szerdán délután 7 óra körül érkezett Sansebastianba. Franco tábornok a királyi palotában várta. Ciano gróf Jordana külügyminiszter társaságában ment Francohoz, akivel két óra hosszat tanácskozott. A tanácskozás után Ciano szívélyes bucsút vett Francótól és szállására hajtatott. Este Jordana külügyminiszter vacsorát adott Ciano tiszteletére.

VISSZA KELL ADNI A MŰKINCSEKET

Párisból jelentik: Most hoztak végső fokozatú ítéletet azoknak a műkincseknek sorsáról, amelyeket

annakidején Bilbaoból a köztársaságiak Franciaországba szállítottak. Ezeket a műkincseket 1937 májusában La Rochelle kikötőjében a francia kormány lefoglalta. A la-rochellei törvényszék első fokon úgy ítélkezett, hogy a műkincseket vissza kell adni a mai Spanyolországban. Felelősség folytán az ügy most a felelősségi bíróság elé került, amely úgy döntött, hogy a 13 milliárd frank értékű műkincseket vissza kell szállítani Spanyolországba. Az ítélet kimondja, hogy a visszaszállításnak azonnal meg kell történnie.

SPANYOL TISZTEK NÉMET-ÉS OLASZORSZÁGBAN

A legközelebbi napokban 8 vezérkari tiszt hosszabb tanulmány-

re, az emberiség talaja szakadatlanul nemesül, állandóan gyűlnek a termékenyítő sők és nedvek, hogy már egy-két évtized múltán is szélszentes időkben érett buzatáblák ringjanak a televényen. Ötszáz év előtt Leonardo da Vinci még csak egyedül emelkedett ki roppant tehetségével

és a feltalálás kálváriáján eljutott az első stációig, a tervezettségig. Ma már a jugoszláv szabadalmi hivatalnál is 1646 találmányt jelentettek be egy esztendőben, — ez az arány is mutatja a biztató fejlődés gyors ütemét.

(t. b. i.)

utra utazik Német- és Olaszországba. A tiszték 40 napot Németországban, husz napot pedig Olaszországban töltenek.

SPANYOLORSZÁG ÉS A TENGYELY

Berlinből jelentik az Avala: A Völkischer Beobachter cikket közöl ezzel a címmel: »Spanyolország és a tengely.« A cikk szerint a Franco uralma alatt egyesített Spanyolország Cianoban nemcsak a baráti Olaszország képviselőjét üdvözli. Maga az olasz miniszter mondotta barcelonai beszédében, hogy a három nemzet együttes küzdelme testvéries közösségbe fűzi Németországot, Spanyolországot és Olaszországot. Ez az együttműködés nemcsak túlélt a spanyol háborút, de a közös ellenség elleni harcban még megerősödött. A nyugati hatalmak nem tesznek tanúságot különösen finom politikai érzékről, ha azt hiszik, hogy Francót elválaszthatják barátaitól ugyanakkor, amikor arra törekcsenek, hogy más államok szabadságát és függetlenségét feláldozzák. Németország, Olaszország és Spanyolország között nincsenek rendezésre váró számlák és a tengely hatalmai a Spanyolországnak tett szolgálatokért semmiféle kártérítést sem követeltek. Természetes és magától értetődő tehát, ha a fegyverbarátság most a három ország diplomáciai kapcsolataiban is kifejezésre jut és a demokráciák minden törekvése, hogy ezt az érdekközösséget megzavarják, eleve kudarcra van kárhozthatva.

A francia nemzeti zászló ünnepe

Párisból jelentik: Csütörtökön a párisi városháza előtti téren óriási tömeg előtt ünnepelték a mai francia nemzeti zászló bevezetésének 150. évfordulóját. Az ünnepségen megjelent Lebrun elnök, Daladier miniszterelnök, a kormány tagjai, a Párisban akkreditált diplomaták és a francia egyetemek vezetői. Az ünnepségen Herriot, a képviselőház elnöke mondott beszédet, majd a téren felállított árbócra a katonai csapatok tiszteletadása közben lassan felvonták a francia nemzeti lobogót.

Csütörtök délután Párisba érkeztek az angol királyi gárdisták, akik résztvesznek a pénteki nagy párisi díszfelvonuláson. A gárdistákat a Szent Lázár pályaudvaron több ezer főnyi tömeg leikesen ünnepelte.

Az angol alsóház bucsulakomát ad Grandi tiszteletére

Londonból jelentik: Angol politikai és sajtóköri meleg hangon mondanak bucsút a távozó Grandi olasz nagykövetnek. Az angol-olasz parlamenti bizottság nevében Hannej képviselő táviratilag üdvözölte Grandit. Hangoztatta, hogy az angol alsóház tagjai igen nagyra becsülik azokat a kiváló szolgálatokat, amelyeket mint londoni nagykövet a legszorosabb körülmények között teljesített. A távozó Grandi tiszteletére az alsóház bucsulakomát ad.

A TIMES IRJA:

Danzig nemzetközi kérdés,

de sem az angolok, sem a franciák nem fognak Danzigért harcolni — Az angol félhivatalos lehetségesnek tartja a békés megoldást — A kisujjunkat sem mozdítjuk a lengyel folyosó megmentéséért — írja Sir Austen Chamberlain 1936-ban

Londonból jelentik: A szerdai minisztertanácson áttekintették a moszkvai tárgyalások eddigi eredményeit és a legújabb jelentéseket. Néhány napon belül a moszkvai angol nagykövetnek újabb utasításokat küldenek. A minisztertanács után Majszki szovjetnagykövet megjelent a külügyi hivatalban és hosszas tanácskozott Halifax külügyminiszterrel.

Párisból jelentik: A francia lapok megerősítik azt a hírt, hogy a francia vezérkar egyik tisztje a legrövidebb időn belül Moszkvába utazik, ahol megbeszéléseket folytat a szovjet vezérkarral. Francia politikai körökben kijelentették, hogy hivatalos részről ezt a hírt nem fogják megerősíteni. Szovjet részről — írja a Journal des Débats — azt követelik, hogy a Moszkvában folyó politikai megbeszéléseket katonai megbeszélésekkel bővítsék ki.

FORSTER NÉMETORSZÁGBAN

Danzigból jelenti az Avala: Forster kerületi vezető szülőföldjére, Bajorországba utazott. Helyettese Berlinben van, ahol új utasításokat kap. Visszatértükig semmiféle újabb fordulat nem várható a danzigi kérdésben.

A SZANDZSÁK MEGSZÁLLÁSA

Kairóból jelentik: Damaszkusz-ból érkező hírek szerint a szandzsákok 50.000 főnyi török katonaság szállja meg. Ennek a haderőnek nagy részét már összevonták Aleppo környékén.

Berlinből jelentik: A Deutsche Diplomatisch - Politische Korrespondenz Sziria kérdésével kapcsolatban azt írja, hogy Franciaország nem teljesítette mindig mandátumos kötelezettségeit. A damaszki és egyéb lázadásokat könyörtelenül elfojtotta, ami csak növelte a nemzeti ellenállást a lakosság körében. Az alexandrettei szandzsák átadása összeférhetetlen a mandátumos kötelezettségekkel. Mindezek alapján kérdéses, vajjon Franciaországnak ezen a vidéken kifejtett fáradozásai végeredményben hasznosak lesznek-e rá nézve, — írja a lap.

ÚJ HADSEREG ALAKUL NÉMETORSZÁGBAN

Berlinből jelentik: A birodalmi haderő főparancsnokának rendeletére július 19-én megalakul a »gyors egységek hadserege«, mely főleg páncélos csapatokból fog állani.

ROOSEVELT ÜZENETE

A Stefan-iroda washingtoni jelentése szerint Roosevelt elnök a kongresszushoz üzenetet intéz, amelyben azt követeli majd, hogy a semlegességi törvény megváltoztatása ügyében még a nyári szünet előtt hozzon döntést. Roosevelt

rámutat majd azokra a komoly következményekre, amelyekkel a mostani semlegességi törvény fennmaradása járna, mert ez megfosztaná a kormányt minden cselekvési szabadságától.

Johnson szenátor kijelentette, hogy 45 szenátortársával együtt azt fogja követelni, hogy a semlegességi törvény megváltoztatásáról szóló javaslatot küldjék vissza a külügyi bizottsághoz.

GRANDI KINEVEZÉSÉNEK OKA

Grandi londoni olasz nagykövetet — mint jelentették — igazságügyminiszterre nevezték ki. Nagy-

követi megbízatása az angol-olasz egyezmény aláírásával és a spanyol benemavatózási bizottság felszámolásával. — londoni körök szerint — befejezést nyert. Grandi miniszteri kinevezése kivételes szolgálatainak elismerését jelenti.

ALFIERI MÜNCHENBEN

Rómából jelentik: Alfieri olasz közoktatásiügyi miniszter pénteken Münchenbe utazik, hogy Göbbels meghívására résztvegyen a német művészet ünnepnapján. Az olasz miniszter németországi tartózkodása során megbeszéléseket is folytat Göbbels miniszterrel.

Danzig nem tisztán német kérdés

Londonból jelentik: A Times a danzigi kérdéssel kapcsolatban a következőket írja:

— Danzig nem tisztán német kérdés. A legerősebben érinti Lengyelországot, más országokat pedig közvetlenül érint. Danzig nemzetközi kérdés.

A cikk a továbbiakban a Chamberlain-beszéd német visszhangjával foglalkozik. A lap azt írja, hogy még ha a népszavazás a Németországhoz való csatlakozást kívánna is, sok olyan szempont van, amely ezt a kérdést megfosztja helyi jellegétől. Az önrendelkezés joga fontos ugyan, de ilyen ügyekben nem ez az egyetlen szempont.

A Times ezután visszautasítja azt a kifogást, mintha Anglia a kihívás eszközéül használná fel Németországgal szemben. Danzig tisztán taktikai szempontból a legkedvezőtlenebb harctér. Ehhez járul még, hogy helyi angol érdekek egyáltalán nem fognak szóban és a »Harcoljatok Danzigért!« csatakiáltás sem Angliában, sem Franciaországban nem válhatna népszerűvé. Ez a politikai kérdés békés együttműködés révén minden további nélkül megoldható, — írja a Times.

A kisujjunkat sem mozdítjuk a folyosóért

Berlinből jelentik: A német sajtó hasábos cikkeiben ismerteti az angol politikusok korábbi nyilatkozatait Danziggal kapcsolatban. Idézik többek között Sir Austen Chamberlaint, a jelenlegi miniszterelnök féltestvérét, aki 1936-ban megjelent egyik könyvében ezeket írta:

— A kisujjunkat sem mozdítjuk a lengyel folyosó megmentéséért. Tény az, hogy semmi közvetlen érdekünk sem fűződik sem a lengyel folyosóhoz, sem Felsősziléziához és bizonyára nem követelik tőlünk, hogy e területek tekintetében különleges felelősséget vállaljunk.

Rothermere lord 1932 november 19-én a következőket írta a Daily Mailben:

— Németországnak két egyenlőtlen részre történt osztása azzal a céllal, hogy Lengyelországnak kijáratot biztosítsanak a tengerhez, a leggonoszabb rablás, amelyet a békekonferencia elkövetett.

A Berliner Börsenzeitung, amely ezeket az idézeteket ismerteti, hozzát teszi, hogy olyan időkből származnak, amikor Anglia még tiszta szemmel nézte a politikai adottságokat és amikor a józan ész még szóhoz juthatott.

AZ ANGOL VEZÉRKAR FŐNÖKE PÁRISBAN

Londonból jelentik: Lord Gort tábornagy, az angol vezérkar főnöke három magasrangú tiszt kíséretében csütörtökön Párisba repült, ahol három napig a francia kormány vendége lesz. Lord Gort Gamelin tábornok társaságában részt vesz a pénteki francia nemzeti ünnepen. Délben megjelenik azon az ebéden, amelyet Lebrun elnök ad a francia hadsereg tiszt-

jeinek tiszteletére. Ez lesz az első eset, hogy ilyen alkalommal idegen tiszt is helyet foglal az asztalnál.

CSAK A VÉLETLEN SEGITHET

Párisból jelentik: A Jour londoni tudósítója szerint angol politikai körökben azon a nézetet vannak, hogy a moszkvai tárgyalások eredményes befejezéséhez szerencsés véletlenre van szükség, de vezető londoni körök felfogása szerint ez a remény is tűnőben van.

NINCSENEK NÉMET CSAPATOK OLASZORSZÁGBAN

Londonból jelenti az Avala: Az Evening Standard római tudósítója a leghatározottabban megcáfolja az Oeuvrenek és egy francia

hetilapnak azt a híreit, amely szerint az egész olasz félsziget el van árasztva német csapatokkal. A francia hetilap szerint Olaszországban 200.000 német katona van és Torinóban véres zavargások törtek ki.

Az Evening Standard római tudósítója közli, hogy személyesen bejárta mindazokat a helyeket, ahol a két francia lap állítása szerint német csapatok vannak, de mindössze egy német tisztet talált, aki feleségével együtt bevásárlásokat végzett Velencében. Torinóban semmiféle zavargásokra nem került sor és az Alpokon innen minden csendes — írja a tudósító.

VOLT FRANCIA MINISZTER A DANZIGI HÖBORU ELLEN

Párisból jelentik: Marcel Déat képviselő, volt légügyi miniszter egyenként félmillió frankos kártérítési pert indít az Epoque és a Humanité ellen, mert ezek a lapok azt írták róla, hogy összeköttetésben áll bizonyos német személyiségekkel. A két lap állandóan hevesen támadta a volt minisztert, mert több cikkében óva intette a franciákat attól, hogy hadbavonuljanak Danzigért.

A szudétavidéken is revidiálják a cseh földreformot

Prágából jelentik: A szudétanémet mezőgazdák Saazban nagygyűlést tartottak és annak vezérszónoka Henlein Konrad helytartó volt. Beszédében részletesen ismertette mindazokat az intézkedéseket, amelyeket a németországi mezőgazdák érdekében tervbe vettek. Kijelentette, hogy alig néhány esztendő alatt

150.000 hektár német tulajdonban lévő földterületet a cseh földreform révén átjuttattak cseh kezekbe. Német falvakban ezer és ezer cseh gazda, iparos, munkás és tanító telepedett le.

Nemzetpolitikai célokból tették ezt a csehek, s éppen ezért most, a viszonyok megváltoztával, német nemzetpolitikai okokból kell ezeket a régi intézkedéseket megváltoztatni. Egészen természetes dolog ez, mert a német földnek ismét német kezekben kell lennie.

Elítélték két ir terroristát

A manchesteri törvényszék huszhuszévi fegyházra ítél két ir terroristát, akiknél nagymennyiségű robbanószert találtak. Bevalloították, hogy mindketten az ir forradalmi szervezet tagjai.

Magyar területre szökött több román katona

Budapestről jelentik: Lökösháza környékén az utóbbi napokban számos román katona a határon át magyar területre menekült. Nagyrészüket magyar nemzetiségű, de van köztük három hunyadmegyei származású román, valamint egy dobudzsai bolgár is.

HALLÓ!

Hivatalos görög jelentések szerint a görög nemzet Irene görög hercegnőnek, akit július 1-én vezetett ol-tárhoz a spoletói herceg, tizezer font nászajándékot adott.

A »Jadran« nevű jugoszláv iskolahajó Gdiniá kikötőjébe érkezett. A »Jadran« parancsnoka, Kacsics Dimítrije, segédtisztje kíséretében látogatást tett Gdiniá haditengerészeti parancsnokánál, Unruqa ellentengernagynál, a polgármesternél és a kikötőparancsnoknál. A lengyel előke-lőségek viszonzták a látogatást. Unruqa ellentengernagy ebédet is adott a jugoszláv tisztnek és tengerészek tiszteletére. Tegnap érkezett meg Gdiniába Adamovics varsói jugoszláv ügyvivő, Kalugyercsics ezredes, katonai attasé és Marics sajtóattasé, akik üdvözölték honfitársaikat.

Dr. Benes Eduárd volt cseh köztársasági elnök Newyorkban a »Washington« hajó fedélzetére szállt, amelyen Londonba utazik. Az Egyesült Államokba télen fog visszatérni, hogy a csikágói egyetemen megtartsa előadásait.

Tripoliszba megérkezett az olasz második flottacsoport tizennégy hadihajója.

Ritter pozsonyi apostoli nuncius Rómába utazott a Szlovákiával megkötendő konkordátum ügyében.

A marokkói Meknes közelében néhány nap óta nagy tüzvész pusztít, amely nagymennyiségű takarmányt pusztított el. A tűz alkalmából tizenheten életüket veszítették, közöttük tizenkét nő.

Az Egyesült Államok Kentucky államában levő Harlemben véres összeütközésre került sor felfegyverzett munkanélküli bányászok és a nemzeti gárda osztagai között. Az összeütközés folyamán egy bányász életét veszítette, négy személy, köztük a rendőrfőnök, megsebesült. A harc később folytatódott az uccákon, amiért két század gárdistát küldtek ki a harlemi rendőrség segítségére.

A legújabb statisztikai kimutatások szerint az Egyesült Államok területén autóbalesetek következtében az elmúlt fél évben 33.000 személy veszítette életét.

A japáni Antarktisz társaság, amely a déli sarkvidék felkutatását tűzte ki céljául, felszólította a tokiói kormányt, hogy Japán jelentse ki sajátjának mindazokat a területeket, amelyeket az 1912 évi japán délsarki expedíció felfedezett.

Kairói illetékes helyen a leghatározottabban megcáfolják azt a hírt, amely arról szól, hogy az egyiptomi kormány ötmillió fontos kölcsönt kért volna Londonban. Az egyiptomi kormány csak arra vonatkozólag egyezett meg a londoni kormánnyal, hogy az Angliában vásárolt fegyvert és hadianyagot több évi részletben fizeti.

A newyorki világiállítás olasz pavillonjának biztosa Kant admirális, a washingtoni olasz nagykövet kíséretében meglátogatta Roosevelt köztársasági elnököt és átadtak neki Mussolini műveinek egy-egy díszkötéses példányát.

Az amerikai hadügyminisztérium tízmillióöttszázézer dinárért repülőgépet vásárolt.

Feleség a trónon, férj a háttérben

Mária Teréziáról beszél egy newyorki szalonban Mrs. Morris, a nagy királynő amerikai életrajzírója

Newyorkból írják Hatalmas társaság volt együtt az előkelő Fifth Avenue-i szálloda szalójában: newyorki szépaszonyok társadalmi előkelőségek milliomosok és művészbárok. A teát amire hivatalos voltam a világhírű Guggenheim rezkírly sőgornője Madame De Paats rendezte akinek férje dús gazdag ültetvényes valahol Argentínában. A meghívólevélben figyelmeztetett rá, hogy a tea után megmutatja nekünk a híres Guggenheim-gyűjteményt.

SZÁZ KUBISTA KÉP A FALON

Sok híres képkollekció van Amerikában, de egy sincs olyan, mint a Guggenheimé. Ez a gyűjtemény kizárólag olyan képekből áll, amelyek nem az életet ábrázolják, hanem a festő tárgyatlant, absztrakt elképzeléseinek színes kifejezéseit. Franciaországban találkoztam már ezzel a pikturával. Picasso és Léger a legkimagaslóbb képviselői. De így egymás mellett látva a közel száz halványkék, méreztől égvörös, kupokból, vonalakból körökből négyzetekből komponált képet megvallom, kissé szorongó érzés vett rajtam erőt.

Tulzás volna azt állítani, hogy a jelenlevők túlságosan lelkesedtek a látottakért. Legtöbbjük tanácstalanul lézengett a hatalmas termekben és igyekezett tanácsalanságát udvarias bököccel leplezni. Volt a társaságban egy híres francia portré-festő is, aki egyáltalán nem titkolta, hogy számára ez a piktura egyszerűen szemfényvesztés és azt állította, hogy egyszer tréfából egy délelőtt őt ilyen képet festett, különböző festők szignaturáival, val amiket azután hamarosan megvásárolták meg tőle párisi műkereskedők.

EGY ÉRDEKES

DIPLOMATAFELFÉSÉG

Mr Guggenheim nem volt jelen a bemutatón és így nem volt aki megvéde előtünk gyűjteményét. Madame de Paats megígérte, hogy összehoz vele, hogy megismerkedhessek azzal a különös emberrel, aki összehordta ezt a furcsa gyűjteményt. De ez alkalommal, ha nem is ismerkedhettem meg Mr. Guggenheimmal megismerkedtem Constance Lilly Morris-szal.

Lilly Morris Amerika volt svédországi követének a felesége. Abból az erélyes, tettekre kész amerikai nők fajtajából való, akinek minden délelőttjére legalább három kórhézlátogatás és két csecsemővédőotthon jut; délutánjára három cocktail-party, két végrehajtóbizottsági ülés és egy (nem több) szabónő.

MÁRIA TERÉZIA.

A RENDKÍVÜLI ASSZONY

Lilly Morrisnak ezenkívül van egy fantasztikus múkincsekkel berendezett lakása, a Fifth-Avenue-n, szemben a Metropolitan muzeummal, igen aktív szerepet visz a Világiállítás női fogadóbizottságában és egy igen komoly és tudományos kutatóval meg-lapozott monográfiát írt Mária Terézia magyar királynőről.

Egy órával később erről a könyvről beszélgettünk a lakásán.

— Két évet töltöttem — meséli Lilly Morris — a könyv előmunkálataival Bécsben, Budapesten, Oxfordban és Heidelbergben. Legalább kétszáz hatalmas történelmi munkát olvastam el, ugyanannyi kódexet tanulmányoztam át, hogy behatólag ennek a rendkívüli asszonynak a történetébe. Hogy

miért éppen Mária Teréziáról írtam könyvet? Nagyon egyszerű. Sokszor találkoztam az alakjával külföldi utazásaim során és sohasem tudtam megérteni, hogy miért nincsen igazán jó életrajza. Rengeteget írtak három másik nagy női kortársáról, Katalin orosz cárnőről, Madame de Pompadour-ról és Viktoria angol királynőről. Csak éppen Mária Teréziáról nem. Ezt az igazságtalanságot akartam pótolni.

— Nem egyszerű regényes életrajzot akartam írni, hanem komoly történelmi munkát. Hogy asszony létemre mi közöm a történetíráshoz? Ugyanannyi, mint a férfiaknak. Amikor ezen a könyvön dolgoztam, elbucuztam a családomtól, nem leveleztem a férjemmel sem és csak ennek a munkának éltem.

— Rendkívüli asszony volt a maguk Mária Teréziája. Az előbb említett három kortársnője közül leginkább Viktoria királynőre emlékeztem egyéniségre. Katalin és Madame de Pompadour talán zseniálisabbak voltak, mint a két »polgári érzésű királynő«, de Viktoria és Mária Terézia hittek a hivatásukban.

— Mária Terézia nő volt, de szeretete királynői hivatását. Talán ha nem királynőnek születik, kitűnő háziasasszony lett volna belőle, aki nem vettette meg a szerelem gyönyörűségeit sem, de egyéniségének domináló vonása mélyeséges vallásossága és hite volt amely átszűrte azokon a súlyos megpróbáltatásokon, amelyek életét beárnyékozták.

FERENC, MINT FÉRJ

— Való-e egy asszonynak az uralkodói hivatás?

— A történelem azt mutatja, hogy az asszony ép úgy alkalmas (vagy nem alkalmas) az uralkodásra, ha elég erős az egyénisége, mint a férfi. Különösen akkor, ha erre a körülmények rákényszerítik.

— Mária Terézia talán megosztotta volna az uralkodás terhét férjével. De nem tehetné. Lotharingiai Ferenc gyenge férfi volt. A királynő többször megpróbálta, hogy kissé jobban előtérbe tolja, de kísérlete mindannyiszor megbukott legfőképpen férjének gyenge karakterén. Nem merem azt állítani, hogy szerencsésebb lett volna a kísérlet, ha Ferenc erősebb jellem meherheszen Viktoria királynő esetében meg éppen ez volt a baj.

— Mária Terézia híres megbékélése Magyarországgal (amiről részletesen beszámolok a könyvemben) gyönyörű emlék maradt a királynő életében. De ebben az emlékekben is volt számára egy sötét pont: a magyar alkotmányos nemesség hajthatatlansága, amely nem engedte, hogy a királynő férje kivéve részét a korábbi szertartás felémelő pontjából. Egy ablakból kellett néznie felesége dicsőségét.

— De az események nem engedtek sok időt a szentimentalizmusra. A porosz király Frigyes egyre jobban fejegette a királynő birodalmát. És a királynőnek szüksége volt a királynő nagy katonai erényekben bővelkedő magyar nemesség bizalmára, támogatására.

A NAGY ELLENFÉL

— Mária Terézia alakját sokszor beárnyékolta a romantika, idealizálták és sokszor igazságtalanul kritizálták. Én megkísértem őszintén jellemezni. Balsorsa egy olyan birodalom ére állította, amely úgy látszott, szétfúlásra van ítélve. Nem az ő hibája

hogy a monarchia szétbomlása 150 évvel később tényleg bekövetkezett. Balszerencsége Európa egyik legtehetsége-sebb de legkevésbé skrupulózis uralkodójával állította szembe Nagy Frigyesrel.

— Sok szomorúságot okozott számára az a lelkiismereti kérdés, amely fiával, a liberális Józseffel szembeállította őt, a minden ízében polgári érzésű királynőt. Személyében egyesítette az »ancien régime« minden erényét és minden hibáját, egy olyan korszakban, amikor a kiváltságosokat olyan sok támadás érte. (Fia azonban a maga »radikális« politikájával szintén nem volt túlságosan szerencsés.) Megédesítette életét, hogy szerelendő ment férjhez, ha ez a házasság nem is volt mindvégig boldog. Annyira néjének leánya volt hogy a nép szeretete elkísérte élete végéig, minden elégedetlenség és balszerencse dacára.

Aigner László

Az anya rosszul lett, a fiu bánatában felakasztotta magát

Regénybeillő családi tragédia történt Topolán. Sulyok Péter 14 éves kifutófiu felakasztotta magát, mert azt hitte, hogy anyja meghalt.

A fiu édesanyja délelőtt a kertben sarlóval herét vágott.

Eközben a kezét megsértette és a sebet ecettel mosta, hogy a vérzést elállítsa. Ennek következtében elvesztette eszméletét és látszólag élettelenül terült el a földön.

Ezt meglátta ebédre hazatérő fia és

azt hitte, hogy anyja halott. Ugy ekieseredett, hogy felsietett a padlásra és felakasztotta magát.

Délutánra az anya jobban lett és felment a padlásra, hogy a malacok részére korpát hozzon le. Nagy megdöbbenéssel látta, hogy fia élettelenül lóg a kötélén.

Rémületében leesett a padlásról, ughogy orvosi segélyben kellett részesíteni.

A szerencsétlen anya iránt az egész községben hatalmas részvét nyilvánul meg.

Háboru esetén százezer angol gyermeket helyeznek el Kanadában

Torontóból jelentik: Az egyik torontói lap mozgalmat indított annak érdekében, hogy amennyiben Európában háboru törne ki, Kanada fogadjon be legalább százezer angol gyereket, akik az esetleges európai háboru ideje alatt Kanadában teljes biztonságot, nyugalmat és kellemes otthont találnak. A kanadai lap ezt a gondoskodást az angol királyi család gyermekeire is ki akarja terjeszteni, elsősorban Erzsébet trónörökösre és Margit hercegnőre. A lap azzal érvel, hogy modern háboruban az angol városok légi támadás veszélyének lennének kitéve és ettől a királyi család sem mentesülhetne. A lap ajánlja, hogy a gyermekek elszállítására azokat a hajókat használják fel, amelyek háboru esetén Kanadából csapatokat szállítanak Angliába. Ezek visszatérőben a gyermekekkel meg-rakodva térhetnének haza.

Petrovgrád új katonaságot kap

A had- és földművelésügyi miniszter Petrovgrádon

Petrovgrádról jelentik: Mint már megírtuk, a Petrovgrádon állomásozó Ferdinánd román király nevét viselő 25-ik gyalogezredet a parancsnoksággal, ezredszólvál és zenekarral Szentára helyezték és Petrovgrádon csak egy század gyalogos katoná maradt. A gyalogság szombaton hagyja el a várost és az állomáson ünnepélyesen bocsátják őket.

A városvezetőség gyors akciót indított annak érdekében, hogy a gyalogság megmaradjon Petrovgrádon vagy helyébe más katonai egységeket helyezzenek ide.

Az akcióhoz közbenjárónak megnyerték I. Szt. Nikola földművelésügyi minisztert is, aki csütörtökön délelőtt megérkezett Petrovgrádra Nedics Milutin tábornokkal együtt.

A minisztereket a városháza előtt fogadták a város polgári és katonai hatóságainak vezetőszemélyiségei. A fogadtatás után a miniszterek a városháza tanácstermébe vonultak, ahol Cvetkov Milorád városelnök előadta a város lakosságának azon kívánságát, hogy Petrovgrád nagyobb katonai egységet kapjon, mert azt központi fekvésénél fogva megérdemli.

A hadügyminiszter válaszában kijelentette, hogy méltányolja a lakosság kívánságát és igyekeznj fog, hogy az állam érdekeit és a lakosság kívánságát összhangba hozva a legkorábbi időben, 24 órán belül kedvezően elintézza a kérdést,

mert azért is jött Petrovgrádra, hogy a helyszínen meggyőződjön a helyzetről.

A miniszterek ezután megtekintették a gyalogsági lakotanyát és a volt olajgyár raktárpéleteit, melyekre vonatkozólag

a hadügyminiszter kijelentette, hogy alkalmasak kaszárnyáknak

és ha a város átengedi azokat a hadsereg céljaira, úgy katonaságot helyeznek oda.

A kaszárnyák megtekintése után a minisztereket a Vojvodina-szállóban megvendégelték, majd gépkocsin visszatértek Beogradba.

Kiemelik a Squalis utolsó áldozatait

Londonból jelentik: Miután az előkészületeket befejezték, csütörtökön ismét megkísérelték a szerencsétlenül járt Squalis tengeralattjáró kiemelését, amelynek belsejében még 24 holttest maradt vissza. A tengeralattjáró törzsére már ráerősítették hét pontot. A kiemelés három szakaszban történik. A Squalist minden egyes alkalommal a part irányában sekélyebb vízbe igyekeznek vontatni, hogy később kiszivattyúzhassák a vizet a tengeralattjáró magasabban álló hátsó részéből. A Colt tengernagy személyes felügyelete alatt folyó kiemelési munkálatokban a Falcon mentőhajó, három buvárnaszád és két vontatógőzös vesz részt.

Páris legsúlyosabb idegpróbája

A francia főváros remény és kétségbeesés között

(A Reggeli Újság párisi munkatársától) Páris diplomáciai idegei ismét pattanásig feszülnek. Ez a hét a lehető legsúlyosabb kilátások között kezdődött s olyan nyugomott hangulatba hozta a Quai D'Orsayt és környékét, amely most már egyre inkább a franciák tavaly őszi krízist megelőző lelkiállapotához kezd hasonlítani.

Az a hétfői moszkvai híradás, amely az angol-orosz tárgyalások felborulását közölte, erősen lesújtotta Páris. A sajtó ennek dacára is, a hét elején, csak erős tartózkodással, szinte minden kritika nélkül nyult a kérdéshez. A lapok tartózkodó hangjából még mindig reménykedés csendül ki, különben is a hét elején még hiányoztak a közelebbi moszkvai értesülések is, úgy hogy nemcsak a párisi közvélemény, hanem maga a francia külügyminisztérium is számos részletkérdésben csak találgatásra volt utalva. Az első benyomás depressziója már csak ezért is, inkább lélektani, mint tárgyi vonatkozású volt.

REAKCIÓ DANZIGBAN?

Párisban ennek dacára is erős európai visszahatásoktól tartanak. Mint ilyen, egyáltalában nem tartják kizártnak, hogy Chamberlain

helyzete, legújabb fiaskója után erősen meg fog rendülni, ugyanakkor az Eden és Churchill által vezetett radikálisabb elemek most már tényleg fokozottabb szerephez jutnak majd Londonban. Ezt Párisban annál is kívánatosabbnak tartanak, mivel francia politikai körökben nagyon is lehetségesnek tartják, hogy Németország, a legfontosabb angol sakkhúzás balsikere után, élve a pillanatnyi helyzettel, sietni fog a danzig kérdést — amint Hitler és Göbbels is azt már több ízben bejelentette — mielőbb megoldani.

A moszkvai fiaskó mint látnivaló tehát, máris erős nyomokat hagy hátra a nemzetközi politikában. Londonban és főleg Párisban, nagyon jól tudják, hogy most már nemcsak az utolsó presztizs-kérdésről van szó, hanem az angol-francia tengely tényleg a legsúlyosabb erőpróbán megy keresztül. Varsóból máris igen aggodalmas kérdezősködések futnak be s mielőtt ismét teljes erőből munkába léptek a nemzetközi diplomácia nyílt és titkos fogaskerekei, egyedül csak Berlin felől nem tudni semmi határozottat — a Wilhelmstrasse hallgatásba burkolódik.

Doros Ferenc

Bonyodalom két Dunából kifogott hulla körül

Nem tudják, hogy ki az, akit az eltűnt noviszádi virágárusként temettek el

Jelentettük már, hogy kedden Noviszádon a vasúti hid közelében a Dunából kifogtak egy férfihullát, amelyről megállapították, hogy

Sztamenovics Golub noviszádi virágárusal azonos.

A holttestet el is temették. Ekkor jött a meglepetés, illetőleg a bonyodalom. Szerdán este szintén a vasúti hídnál kifogtak egy hullát, amely 18—20 éves fiatalember holtteste lehetett. A hullát megtekintette Mang Anna noviszádi asszony, Sztamenovics Golub volt háziasszonya is, aki

a szerdaesti holttestben felismerte Sztamenovicsot. Tehát nem a keddi hulla volt a

virágárusé, hanem a szerdaesti. Most fennmarad az a kérdés, hogy

ki az, akit Sztamenovics Golub neve alatt eltemettek.

Valószínűnek tartják, hogy egy nappal ezelőtt eltűnt noviszádi inas. Ugyanis időközben kiderült, hogy

egyik noviszádi iparos horvátországi származású inasa nappal ezelőtt eltűnt, de a munkaadó az eltűnést nem jeleltette.

Most a Hrvatszka Radisa nevű inaselhelyező szervezet érdeklődött a fiu után és így derült ki az eltűnés.

Az ügyben folyik az eljárás.

Lezuhant a sevilla-madrídi utasszállító gép

Valamennyi utasa szörnyethalt

Sevillából jelentik: A légi kikötő közelében a sevilla—madrídi légi vonal egyik utasszállító gépe szerdán, közvetlenül az indulás után kigyulladt és rázuhant egy vegyeszeli gyárra. A nagyerejű ütéstől robbanás következett be. A gép valamennyi utasa szörnyethalt. Számuk edig ismeretlen. A gyárban a robbanás következtében tűz támadt. Az oltás a nagy hőség és a vízhiány miatt nagy nehézségekbe ütközött.

Robbanás egy angol repülőgépanyahajón

Norfolkól jelentik: A Ranger nevű repülőgépanyahajó fedélzetén szerdán robbanás történt, majd ennek következtében tűz ütött ki. A tüzet háromóra munka után sikerült eloltani. Több tengerész megsebesült. A robbanás oka ismeretlen. A hajó gépezete súlyosan megrongálódott, úgyhogy a hajót szárazra kell vontatni.

A petrovgrádi Rotary klub új vezetősége

A petrovgrádi Rotary-klub szerdán este tartotta meg tisztújító közgyűlését a cukorgyári vendéglőben levő egyesületi helyiségében. A klub elnöke Radanov-Radicsev Dragolyub kereskedőt választották. Alelnök dr. Dekanics Gyuró, titkárok Aladics Ante sörgyári igazgató és Dragan Krisztifor kalapgyáros, pénztáros Bence Zoltán butortervező, szertartásmester Kállai Jenő kereskedő, választmányi tagok Gyurgyics Milos rendőrségi előljáró és Nagyvinszki Dragolyub biztosítási főosztályvezető.

A felügyelőbizottság elnöke Dragan Daniló, a munkásbiztosítópénztár helyettes igazgatója, tagjai Matye József polgári iskolai igazgató és Bence Tiber mérnök.

A feladat és célkitűző bizottság elnöke Radanov-Radicsev Dragolyub, titkára Sztanojevics Milos főgimnáziumi tanár, tagjai dr. Vaszilyevics Lyubomir törvényvédelmi elnök, Mr. ph. Nikolics Emil, dr. Mijajev Luka, dr. Krisztics Dimitrije, kórházi igazgató-főorvos és Elek Viktor cukorgyári igazgató.

A klubszolgálati bizottság elnöke Elek Viktor, titkára Nagyvinszki Iván, tagjai dr. Krisztics Dimitrije, Dragan Krisztifor és dr. Bozsics Lyubomir, a kereskedelmi és gyáripari kamara főtitkára. Az osztályozó albizottság elnöke Kosztics Petár, a kereskedelmi és gyáripari kamara elnöke, titkára Sztanojevics Milos, tagjai Pin Paja mérnök, Pavlovics Pavle és Gyurgyics Milos, a fogadó albizottság elnöke dr. Mijajev Luka, titkára Nikolics Emil, tagjai dr. Vaszilyevics Lyubomir, dr. Krisztics Dimitrije és dr. Dekanics Gyura, a műsorrendező albizottság elnöke Sztanojevics Milos, titkára Pavlovics Pavle vaskereskedő, tagjai Mr. ph. Nikolics Emil, Kállai Jenő, dr. Bozsics Lyubomir és Pin Paja.

A hivatásszolgálati bizottság elnöke dr. Krisztics Dimitrije, titkára dr. Bozsics Lyubomir, tagjai Elek Viktor, ing. Bence Tibor és Aladics Ante.

A közösség szolgálatára alakult bizottság elnöke Mr. ph. Nikolics Emil, titkára Nagyvinszki Iván, tagjai Kállai Jenő és Gyurgyics Milos, a szegény gyermekek felségélyezésére alakult albizottság elnöke dr. Vaszilyevics Lyubomir, titkára Nagyvinszki Dragolyub, tagjai Pavlovics Pavle, Kosztics Petár és Dragan Krisztifor, a nélkülözök felségélyezésére alakult bizottság elnöke Kállai Jenő, titkára Matye József, tagjai Pin Paja, Nagyvinszki Iván és Kosztics Petár.

A nemzetközi szolgálati bizottság elnöke dr. Mijajev Luka, titkára Aladics Ante, tagjai Bence Zoltán, Dragan Daniló és Elek Viktor.

Külföldi referensek: dr. Bozsics Lyubomir (Lengyelország), Dragan Krisztifor (Svájc), Kosztics Petár (Románia), dr. Mijajev Luka (Magyarország) és Sztanojevics Milos (Bulgária). Belföldi referensek: Aladics Ante, dr. Vaszilyevics Lyubomir, Nagyvinszki Iván, dr. Krisztics Dimitrije és Dragan Daniló.

Az új vezetőség mandátuma egy évre szól.

Munkáskamarák létesülnek Magyarországon

Budapestről jelentik: Az Esti Újság értesülése szerint még ez év őszén elkészül a munkáskamarák felállításáról szóló törvényjavaslat és ezzel kapcsolatban a szociális reformok egész sora kerül a törvényhozás elé.

Megoldatlan a holland kormányválság

Hágából jelentik: Dr. Coelen visszaadta kormányalkításra kapott megbízását, mire Vilma királynő ismét dr. Colijnt bízta meg a kormány megalakításával.

Japán katonai küldöttség ufazott Olaszországba és Németországba

Tókióból jelentik: A csütörtök délelőtti rendkívüli minisztertanácson jelen volt Konoye herceg, az államtanács elnöke és valamennyi miniszter. Arita külügyminiszter beszámolt a szűkebbkörű minisztertanács eddigi határozatairól és a következő pontokat emelte ki a közeljövő angol-japán tárgyalásokkal kapcsolatban:

Angliának számolnia kell a Kínában előállott új helyzettel, meg kell változtatnia kínai barátát és japánellenes politikáját, amely a jelenlegi tiencsini helyzetet előidézte. Angliának együtt kell működnie Japánnal Tiencsin és Észak-Kína újrendezésében, hogy ilyenformán bebizonyítsa jóindulatát. Arita kijelentette, hogy ezek a pontok alkotják Japán elvi álláspontját a közeli angol-japán tárgyalásokon.

A Nicsi-Nicsi és a Jomiuri Simbun örömmel üdvözlö a japán katonai küldöttség olaszországi és németországi útját. A lapok szerint a látogatás megerősíti a kommunistaellenes szövetség államai között fennálló baráti kapcsolatokat.

Az albán királyi pár romantikus szerelmét

irta meg új könyvében Geraldine nagybátyja

Budapestről írják: Gróf Apponyi Antal, Geraldine volt albán királyné nagybátyja, könyvet írt unokahugáról.

»Geraldine — egy királyné nagypéntekje«

cimmal. A könyv a napokban jelenik meg angol, francia, olasz és magyar nyelven. Gróf Apponyi Antal jól ismeri a Balkánt és az albán viszonyokat. Szemtanúja volt az eseményeknek és ismeri Geraldine királyné szerelmi történetét. Gróf Apponyi Antal könyvében arra a megállapításra jut, hogy

Albánia összeomlásának be kellett következnie, mert gazdasági tekintetben nem tudott volna amugysem saját lábán megállni.

Az olasz protektorátus révén a gazdasági megsegítés már bekövetkezett. Zogu király és Geraldine királyné tragédiája egyéni tragédia, de a sors ellen micsém tehetünk. Ez röviden az érdekes könyv konkluziója.

Az amerikai nők lelke

Beszélgetés Amerika 1-es számú szerelmi orvosnőjével

Legnagyobb veszély: az európai férfi

Minden délelőtt pontosan tízezer észak-amerikai nő válogatottan ült a Fifth Avenue egyik pazar házának kepején. A ház bejáratával szemben a járda szélén galambszürke óriáskecskék előtt fekete egyenruhás sofőr várakozik. A hölgy beül a kecskébe, amely elviszi munkahelyére, az óriási felhőkarcolóban székelő New-York Posthoz.

Az ősz hölgy, Anne Hirst, Amerika 1-es számú lélekbuvára, helyesedben az amerikai női lélek leghíresebb és legnépszerűbb ismerője. Ő tőle kéri a legtöbb tanácsot az amerikai nők és az amerikai szerelmi tanácsadók reménytelenségeiket legelőbb Legenda népszerűségére alig lehet példát találni. Egész emeletet foglalnak el a felhőkarcoló-szerkesztőségben azok a helyiségek amelyekben a hozzáérkező leveleket olvassák segédnői illetve ahol egy-két mondatba foglalva a tanácsadó levelek lényegét leírják. Anne Hirst különben nem győzne mindenkire személyesen válaszolni. Így elővessza a levélkivonatát és ledeklátja valamelyik titkárnőjének a választ. Mindezt fantasztikus fizérést kap. Különösképpen azért mert tavaly lemondott tisztségéről. »Eleged dolgoztam« — mondta — »pihenni akarok«. Bejelentését tudomásul vették és Anne Hirst szerelmi tanácsadói ültünk a New York Post 8-ik oldaláról. Tíz napra. Aztán visszakönyörögtek főnökei — megkettőzött fizetésért. Tudatillik faratikus Anne Hirst rájöttök tízezer aláírással memorandummal fordultak a New York Post-hoz hogy azonnal hívják vissza egyetlen vigaszukat.

Hesszasan beszélgettem Amerika legismertebb női lélekbuvárával — természetesen az amerikai női lélekről. Igen érdekes kínai környezetben folyt beszélgetésünk Miss Anne Hirst a New York Post épületének 18-ik emeletén lévő szentélyében fogadott. Javában beszélgettünk amikor lörcsődött. Erre meghívott, hogy lőncsőlünk együtt. Kínai étterembe mentünk és Amerika kitűnő női lélekismerője magsolós-almás csirkétozék mellett mondotta el véleményét az újvilág nőiről.

KÖNNYEDÉN KELL VENNİ A DOLGOKAT

— Sokkal boldogabb és egészségesebb nők élnek nálunk mint Európában. Az anyatejüket szívják magukba az amerikai hitvallást a »take it easy« címéletet. Mi nemcsak mondjuk de cselekedeteinkben keresszük is visszük ezt az elméletet: könnyedén vesszük a dolgokat, nem süppedünk el semmiféle problémában.

— Hozzám azok az amerikai nők fordulnak, akik az átlagnál érzékenyebbek. És mégis mondhatom hogy a hozzám fordulók közül is teljesen egészséges lelkű mindenkik. Elég egy kis utbaigazítás és egészséges ösztönök kikerülnek a zsákucsból. Nálunk nincs szerelmi öngyilkosság és nincs bánatos szerelem. Vagy szeretik egymást és akkor együtt maradnak vagy nem szeretik egymást és akkor elköszönnek. A férfiak itt is éppoly komiszak, mint Európában, csak hogy — ne haragudjon — a nők itt sokkal okosabbak.

AZ EURÓPAI NŐK ES A FERFIKOMISZÁG

Anne Hirst nagyon belemegedett az amerikai nők dicséretébe. És szidta az európai gyengébbik nemet, amely szerinte túlságosan gyenge ahhoz, hogy megbirkózzék, illetve ellenálljon a nemzetközi férfikomiszágnak. Közben többször megkért, ne haragudjak, hogy

szidja az »óvilági« nőket, de azért teszi, hogy felébressze őket.

— Tavaly levelet kaptam egy anyától Tanácsot kért, mit csináljon, tizenöt éves kislánya mindeképpen ruzsa akar már használni és ő hiába zárja el előle az összes szájfestékeket, a kislány mindig szerez magának valahonnan egyet. »Vigye el kislányát sürgősen egy kozmetikai intézetbe. — tanácsoltam válaszként az anyának — »hogy megtanulja a festékek helyes használatát.« Száz amerikai anya közül 99 magától is ezt teszi. És ezért egészséges a fiatal generáció. Mert remesak a ruzsával van így, hanem mindennel. Az amerikai anya kötelességének tartja, hogy az élet minden veszélyére figyelmeztesse lányát anélkül hogy bármitől is eltítaná.

— Az amerikai lány erős, józan és nagyon pontosan tudja, hogy anyagiilag és erkölcsileg teljesen független a férfitől. Szinte kivétel nélkül mezél mindenkik a keresetéből és harminc-harmincöt éves korában éppúgy nem kérdezi tőle senki, hogy miért nem ment férjhez, mint 29 éves korában. Amikor elég felnőtnek érzi magát elköltözik szüleitől, mert minden amerikai az a felfogása, hogy nem írtta fel a felnőt gyerekek együtt élnek szüleiükkel — és elmev barátinóval egy női »apartment houseba« Remekül, vidáman és függetlenül él. De legfőbb ször férjhez megy. Persze foglalkozását nem hagyja férjhezmenetele után sem abba. És főleg: nem lőveges hogy férjhez megy-e vagy sem. Egyetlen amerikai anya sem sürgeti lányát hogy keressen már férjet magának, ne maradjon szégyenszerre vénlány.

AMERIKAI SZERELEM TÖMONDATOKBAN

— Az amerikai fiatalember soha nem érzi, nem is érezheti, hogy a nő gyengébb nála. Ezért van az, hogy európaiak szerint udvariatlanul bánnak a nőkkel. Nagyon gyakori eset hogy a lány néha félórát vár a fiura. Ez felháborítja az európaiakat de az amerikai lány egyáltalán nem veszi rossz néven. És a fiu nem is mentegeli magát. Mindketten tudják hogy fontos dolog miatt késett. Minden amerikai lány közli a fiuval, akivel jőban van hogy milyen figyelmességre tart igényt. Általában minden amerikai szerelmet tömondatok jellemznek. Mindenkik megmondja, hogy akar és mit nem. És egyikük sem vesz rossznéven semmit. Legfeljebb elköszönnek.

AZ »IDEGEN FÉRFIAK«

— A legtöbb szerelmi komplikáció: az idegen férfiak okozzák Amerikában.

Anne Hirst iszonyuan haragszik az idegen férfiakra. Idegen férfiak alatt az európaiakat érti. Szerencsétlenné teszik az amerikai lányokat szerinte. Mondhatni minden szerencsétlen szerelmek az idegen férfiak az okai. Rendkívül érdekesen indokolja Anne Hirst ezt a tényt:

— Az amerikai férfi tudja, hogy a lány »meg tud állani saját lábán«. Így tiszteletben tartja minden kívánságát és elfogadja olyannak, amilyen. Szinte kivétel nélkül minden amerikai férfi jópajtásának tekinti a nőt, nem csinál istennőt belőle és nincsenek vele kapcsolatban semmiféle kalandos elképzelései. Ezzel szemben megérkezik Amerikába az Idegen Férfi, aki mindebből nem tud semmit, vagy legalább is úgy tesz, mintha nem tudna semmit. Jön és győz. Annyira másképp kezeli az amerikai nőt, hogy az nem ismeri ki magát a dologban és megszedül. Amikor magához tér, már rendszerint ké-

ső. Az európai férfi udvarol és ez szédíti meg az amerikai nőt, akik fair play-hez vannak szokva. Mi ugyanis nem tartjuk fair playnek az udvarlást.

Anne Hirst szerint nem is lehet kívánni hogy európai férfi tisztelje a nőt, hiszen hazájában hozzászokott ahhoz hogy kedves finom játékszernek tekintse valamennyit. Az Egyesült Államok legnépszerűbb szerelmi tanácsadója az amerikai női lélek legkitűnőbb ismerője óva inti honfitársnőit nem amerikai férfiakól!

Külenc éve pillant bele nap-nap mellett női szívek tizezrébe. És ezt az egyetlen konkrét veszélyt tudta csak felfelezni. Nincs semmi baj az amerikai szerelmmel...

Vége a lőncsnek. Anne Hirst beszélt galambszürke luxuskocsijába és hazamegy Fifth Avenue-i lakására, tekintélyes bankárférjéhez. A mai leveladagot már elintézte Amerika 1-es számú szerelmi orvosnője.

Rendy Lili

Szombaton délután temetik dr. Dungyverszki Gedeont

Dr. Dungyverszki Gedeon nagybirtokos halála az egész Vojvodinában általános nagy részvétet keltett. A gyászoló családhoz tegnap állandóan érkeztek részvétnyilatkozatok. A noviszádi terményőzsde vezetősége gyászulást tartott elhunyt elnöke tiszteletére. Az ülésen dr. Sztéfánovics Zsarkó mondott emlékszókat. Dr. Dungyverszki Gedeont Szarobránban temetik szombaton délután 5 órakor.

Görög-egyiptom barátság

Athénből jelentik: Metaszax görög miniszterelnök az Athénben időző Jahia pasa tiszteletére ebédet adott, amelyen több felköszöntő hangzott el. Metaszax felköszöntőjében hangzott, hogy a Földközi-tenger Görögországot és Egyiptomot nemhogy elválasztaná, hanem inkább egyesíti. Kijelentette, hogy a két ország hosszú barátságban kíván együtt dolgozni a békéért. Jahia pasa hasonló szellemben válaszolt és megköszönte, hogy a görög Kavallában emlékművet állított fel az egyiptomi dinasztia tiszteletére.

NOVISZÁDI TERMÉNYŐZSDE

Tavalyi buza 73-79 kilós, 2 százalékos bacska, Noviszád környéki 150—152 Szombor környéki 148—150, középbácskai 150—152, 80 kilós, 2 százalékos feisőbácskai 150—152, Tisza I. cszály 154—156, 79-80 kilós, 2 százalékos bégai csatorna 153—155, 80 kilós, 2 százalékos tiszai csatornai 153—155, felsőbánáti 149—151, 78-79 kilós, 2 százalékos délbánáti, vrsaci paritásban 148—150, szerémi 150—152, szlavóniai 150—152. Rozs, bacska 72 kilós, 2 százalékos 130—132.50. Tengeri, bacska 117—119, bánáti 114—116, vrsaci paritásban 115—117, indiai paritásban 117—119. Buzaliszt, bacska és bánáti nullás gg és g 235—245 kettes 215—225, ötös 195—205, hatos 175—185 hetes 150—160 nyolcas 117.50—122.50 szerémi és szlavóniai állomásraól nullás gg és g 230—240, kettes 210—220, ötös 190—200, hatos 170—180, hetes 145—153, nyolcas 117.50—122.50. Buzakorpa, jutazásokban bacska 105—107, szerémi 103—105, bánáti 100—102. Fehérbab, bacska és szerémi zsák nélkül 2 százalékos 290—295. Sertészszir 25 kilós kannákban bruttó nettóért 1380—1400. Irányzat: nyugodtabb. Forgalom: közepes.

HIREK

TULNYOMÓRÉSzt DERÜLT IDŐ

Tegnap Jugoszlávia nagy részén csökkent a hőmérséklet. Nyugaton derült idő volt, keleten felhősödés jelentkezett. A legalacsonyabb hőmérséklet Kupreson volt 6, a legmagasabb Demir Kapiján 31 fok.

Várható időjárás július 14-re: Tulnyomórészt derült az országban. Délután gyenge felhősödés lehetséges.

MAGYAR SZÜLŐK, MAGYAR ISKOLÁBA IRASSÁTOK GYERMEKEITEKET!

Jugoszláv népi táncsoport szereplése Hamburgban. Hamburgban július második felében nagy nemzetközi táncbemutató lesz, amelyen főleg a néptáncokat ismertetik. Jugoszlávát Magazinovic Mára, a beográdi ritmikus tánciskola igazgató-nőjének csoportja képviseli. Ez a csoport tíz táncosnőből, nyolc táncosból és három muzsikusból áll. A jugoszláv táncsoport Hamburgban bemutatja többek között az »Aratás« című híres szerb táncot is.

Petrovoszelói hírek. A bélyei cukorgyár vasárnap a Szabó-féle vendéglőben árlejtésen adja ki az őszi cukorrépatermés berakási munkálatait. — A legutóbbi szélvihar Nonin Pájó bérkocsist és feleségét lesodorta a buzakazal tetejéről, ahol dolgoztak. Nonin jobbkarját törte, míg a feleségének semmi baja nem esett. — Az új költségvetés 120 százalékos pótdadót ír elő.

Ada közgyűlése. Ada községi képviselőtestülete közgyűlést tartott amelyen kisebb ügyeket intéztek el. Tudomásul vették, hogy a báni hivatal jóváhagyta az új költségvetést. — Az ideiglenesen kinevezett tisztviselőket és rapidijasokat állandósították. A báni hivataltól kapott 30.000 dináron kiadást furatnak a község központjában.

Jövő vasárnapra halasztották a Katolikus Olvasókör aratóbálját. A noviszádi Epres utcai Katolikus Olvasókör július 16-ra, vasárnapra tervezett aratóbálját, július 23-ra jövő vasárnapra halasztották el.

Székrekedésnél és emésztési zavaroknál igyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes »Ferenc József«-kezesítvezt. Regist. od. Minisztarsziva szoc. pol. I. Nar. Zdr. S. br. 85 od 154 25 V.

A Huszárkisasszony szabadtéri előadása Pasicsevon és Novivrbáson. A pasicsevői Magyar Közművelődési Egyesület fiatal műkedvelői július 30-án szabadtéri színpadon ismét színrehozzák a Huszárkisasszony című operettet. Az előadást Hicsik Miska rendezi. Az előadás iránt Pasicsevon máris nagy érdeklődés nyilvánul meg. A pasicsevői magyar műkedvelők a Huszárkisasszonyt Novivrbáson is előadják augusztus 6-án a Tábori vendéglő kerthelyiségében.

Leszakadt a padló a jegyző alatt. Pancevórol jelentk: Mirkov Nenád debelyácsi jegyzőt komoly baleset érte. Kedden reggel, amikor bement az új községházán lévő emeleti irodahelyiségébe, a padló leszakadt alatta és a jegyző csak lélekjelenlétének köszönhette, hogy le nem esett az iroda alatt lévő üzlethelyiségbe. A baleset ügyében vizsgálat indult és hivatalos bizottság állapítja meg, hogy mi okozta a meynyezet beszakadását.

Mégis becsületes ember a »béresek gyöngye«. Tegnap számunkban megírtuk, hogy Becsei Zsuzsánna debelyácsi gazdálkodóasszony ismeretlen legényt fogadott fel béresnek, aki a napokban nyomtalanul eltűnt és elhajtotta az asszony kocsiját, valamint két lovat is. Becseiné most Pancevórol levelet kapott a bérestől. A béres megírta, hogy kocsin Pancevóra ment, ott a Csillag-kocsmá istállójába bekötötte a lovakat és azokat a tulajdonosnő ott meg is találhatja. A béres mindössze a gazdálkodónő muharmagját adta el és annak az árát tette zsebre, sőt a pénzből kifizette a lovak részére az istállópenzt is.

Házasság. Özv. Rogulya Ivánné szül. tolnai Wosinski Mária és Milić Milenkó, a városi takarékpénztár cégvezetője e hó 8-án házasságot kötöttek.

Felmentették a petrovgrádi rokkantegyesület vezetőségét. Petrovgrádról jelentik: A hadirokkantegyesület országos központi vezetősége felmentette tisztségük alól az egyesület petrovgrádi szervezete vezetőségének tagjait, mert megállapították, hogy a vezetőség nem áll hivatása magaslátán. Az egyesület vezetésével Gyogyevics Mita városi árvaatyát bízták meg, aki az egyesületi irodahelyiségben, a volt meggyeháza épületében fogadja a teleket minden nap délután 4—7 óráig.

Betörés Debelyácsán. Kedden délután ismeretlen tettes behatolt Petruleyszkov Dusán debelyácsi férfinak lakására és elvitt husz kilogram zsirt, valamint 3000 dinárt. A csendőrség nyomozást indított.

Dr. Zsárkó Kapamadzsija szem-specialista szabadságra utazott, nem rendel augusztus 6-ig.

A sétálás nemes művészete. Most jelent meg Londonban Geoffrey Murray ilyen című könyve. A könyv a sétálásnak már-már kivessző, kedves és szép szokásáról elmélkedik s bemutatja a leghíresebb sétálókat.

FÜRDŐRUHÁK, a legnevesebb világmárkák, kaphatók és felpróbálhatók: Fischer J. és Fia, Noviszád, szaküzletében. Ugyanott fűzők-melltartók is kaphatók.

Bezdáni és környéki hírek. Bezdán község képviselőtestülete pályázatot írt ki a megüresedett pénztárnoki és kisbírói állásra. — Az 1939 évi tőkekamat adókvetésekét közszemlére tették. — A branyinai országos nyári vásárt július 20-án tartják meg.

ELEVEN PÁLYAVÁLASZTÁSI KIÁLLITÁS. Ujszeru »kiállítás« rendezett Highbury Hill festő leányiskolája Husz »öreg leány«, husz végzett növendék, az igazgatónő meghívására elment a régi iskolába s a mai növendékeknek bemutatta, hogy mit ért el az életben. Mind-egyik más pályát képviselt, volt köztük orvosnő és elárusítónő. Egy nagy emelvényre álltak és feleltek az iskola növendékeinek kérdésére. Elmondták, hogy milyen nehézségeket kellett leküzdeniök pályájukon, tanácsot és utabigazítást adtak az élet küzdelmeire készülő lányoknak.

A vonatból kipattant szikra felgyújtotta a keresztöket. Veszedelemes tüzvész pusztított Csonkics Száva szabalyi földbirtokos tanyáján. A vonatból kipattanó szikra felgyújtotta a sinek közelében lévő egyik buzakeresztet és 28 kereszt buza elégett. A szabalyi tűzoltóság azonnal kivonult és megakadályozta a tűz terjedését. A kár jelentékeny.

Mig a készlet tart, slessen, használja ki az alkalmat! Selyem ingek, harisnyák, fürdőruhák:

LAFAJET Kralja Petra II ul. 2. Telefon: 26-43

A GÁZNYOMÁS CSÖKKENTÉSE NOVISZÁDON. Halaszhatatlan átalakítási munkálatok keresztülvitele érdekében e hó 14-én éjjeli 24 órától e hó 15-e reggeli 5 óráig a noviszádi városi gázgyár a gáznyomást lényegesen lecsökkenti. Gyujtólángokat az egyes készülékeken kérjük eloltani. Városi Gázgyár. 4868

A KRUMPLIGÖRLÖK ELLEN. A Daily Express egyik kis vezércikke így szól: »Hat csinos lány új munkába kezd. Bejárják Anglia tengerparti üdülőhelyeit és úgy táncolnak, ahogy a Krumplitermelők Szövetsége füttyül. A Szövetség azt képviseli, hogy piruettekkel el lehet adni krumplit. Azt gondolják, hogy ezeknek a lányoknak a táncra több krumpli vásárlására fog indítani bennünket. A dolog belekerül vagy ezer fontba. És nem segíti a krumplieladást. Ideje már, hogy mezőgazdasági politikánk felmérje a gazdasági problémá sulyosságát.«

Lopás Noviszádon. Tóth Anna noviszádi asszony jelentést tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tettes ellopott tőle 300 dinárt. Az eljárás megindult.

Villanyos jégszekrény

svájci és amerikai, nagyon olcsón kapható:

GELB villamosság szaküzlet

Noviszád, Kralja Petra II ul. 23

Modern ruhaszabászat tanítási jogával rendelkezem. Ez a rendszer Németországban lett szabadalmazva 165274 sz. alatt 1938 X. 10-én, anatómián alapszik és nagy sikereket érhetők el alkalmaztatásával. Tanfolyam július 20-án kezdődik. Vidékre is megyek 10 hallgató jelentkezése esetén. Levelekre válaszol: Futó Tamás szakrajztanító, Szubotica, II. Mlinkova 6

Csillárok

olcsón és szép választékban kaphatók: »RADIO LUX« Noviszád, Kralja Aleksandra 24

Macsákak festője Hetvenkilenc éves korában, hosszú testi és lelki szenvedés után egy londonkörnyéki meggyógyítószobában meghalt Louis Wain, a világhírű macskafestő és rajzoló Wain 23 éves korában házasodott és két évig tökéletes boldogságban élt feleségével. A fiatalasszony akkor beteg lett és egyévi szenvedés után meghalt. Nagyon szerette Péter nevű macskáját és sulyos betegségében is sokat játszott vele. A férj pedig a feleség ágya mellett ülve rajzolgatni kezdte a macskát. Egy művészeti kiadó véletlenül meglátta a macskarajzokat s egy albumban kiadta. Oriási sikerük lett s attól fogva Wain alig rajzolt mást mint macskát. Igen sok meséskönyvet is illusztrált macskaképekkel.

Halálos fürdés Szentán. Földi Vince 19 éves szentai borbélysegéd tegnap ebéd után kiment a Tiszára fürödni. Gyengén tudott uszni, mély vízbe került és megfulladt. Holttestét hamarosan kifogták.

NINCS MÁR FÖLDI PARADICSOM. Az amerikai földrajzi társaság jelentése szerint az utolsó négy év alatt négy amerikai város kapott Éden helyett más nevet. Kaliforniában, Kentuckyban, Montanában és Washingtonban vannak ezek a városok, melyeknek nevét szerényebb-re és szürkébbre cserélték lakosaik. Általában gyakori dolog, hogy a modern amerikaiak megváltoztatják a nagyon is különös neveket, melyeket az első telepesek adtak a városoknak. Így tűnt el az amerikai helyiségnévtárból néhány év alatt Utópia, Vénusz, Diadalmas, Böles, Istenhozott, Termékenység, Pénz, Bizalom, Áradat, Szerelem.

Ló a földalatti állomáson. Egy negyedóra hosszat senki sem mehetett le a newyorki földalatti egyik forgalmas állomására, mert egy ló elzárta a bejárato. Rendőr-lő volt, a gazdáját kereste, aki egy gonosztevő után rohant a föld alá és nem vette észre, hogy lova követi.

Rádióregény. Az angol rádió megbizta J. E. Priestleyt, a világhírű író, hogy írjon regényt a rádió számára. Priestley elfogadta a megbízást és most dolgozik a regényen, amelynek címe »Hadd énekeljenek az emberek«. Szeptember 3-tól november 19-ig vasárnap esténként folytatásokban fogják felolvasni a mikrofon előtt. Az első és utolsó folytatást maga az író olvassa fel. Egy-egy felolvasás husz percig fog tartani.

Inassztrájk Beogradban. Nem mindennapi sztrájk tört ki a beográdi Vizung butorgyárban. A gyár nagyon sok inast foglalkoztat, többet, mint felnőtt munkást. Jelenleg 52 inas dolgozott ott, akik a gyár mellékhelyiségeiben laktak. Az inások egészségtelen lakást és rossz ételmezést kaptak. Emiatt két nappal ezelőtt valamennyien abbahagyták a munkát. Jelentést tettek a munkafelügyelőségnek, amely az ügyben vizsgálatot indított. Megállapították, hogy az inások a gyárban tulsokat dolgoztak és teljesen egészségtelen körülmények között éltek. Az ügy fejleményei elé általános nagy érdeklődéssel tekintenek.

A Dunába fult egy nyolcéves sztarifutogi kislány. May Anna 8 éves futogi kislány, May Stefan munkás leánya szerdán kiment a Dunára fürödni. Nem tudott uszni és vízbefult.

Vidám muzeumok. Az angol muzeumok egyesülete most tartja konferenciáját Cheltenhamban. A tanácskozások egyik tárgya: hogyan lehetne derüesebb és vidámabb tenni a muzeumokat.

KÜLFÖLDI TÜZSZEZARLATOK

A ólnár árfolyama. Budapest 6.50—7.90 Prága 65.50—65.90, Berlin 5.63—5.67, London 205.—

Zürich. Beograd 10.—, Páris 11.75 egy-regyed, London 20.70 háromnegyed, Newyork 443.56, Brüsszel 75.40, Milánó 23.34, Amszterdam 235.50, Berlin 178.—, Prága 83.50, Varsó 15.125, Bukarest 3.25.

SZÍNHÁZ-FILM

Szegedi ünnepi hetek

Szabadtéri játékok 1939 július 28—augusztus 15

Az 1879 évi pusztító árvíz emlékére 1939-ban épült fel a világhíres szegedi Fogadalmi templom a körülötte, egységes architektonikus elgondolásban épült Dóm-térrel. A zárt tér, mely a maga nemében az első és egyetlen egész Magyarországon, nagyszabású szabadtéri játékok létesítésére adott alkalmat és ebben az évben már nyolcadszor gyűlik össze Magyarországnak és Európának a színházi kultúra iránt fogékony közönsége, hogy élményszerűen szép ünnepi estékben legyen része.

A Szegedi Szabadtéri Játékok vezetősége a tradíciókhoz híven ez évre is gazdag és művészi-becsű programot állított össze az

1939. július 28-tól augusztus 15-ig

tartó előadások rendjén. Ezuttal szerepel először a műsoron két nagyopera: az óriási sikerre visszatekintő TURANDOT és a Magyarországon ez alkalommal először szabadtéren színrekerülő Aida. A prózai műsor gerincében a hagyományos Az ember tragédiája és Bizánc mellett az 1931-es megnyitói év emlékeztető és hatalmas sikert ért előadásának, Voinovich Géza: Magyar Passió-jának teljesen új rendezési felelevenítése áll meg egy estét a Budapesti Hangversenyzenekar és a Szegedi Filharmonikusok egyesített zenekarának könnyű muzsikából, operettrezletekből és dalokból összeállított hangversenye foglalt el.

MŰSOR:

július	28. péntek	Magyar Passió (megnyitói előadás)
"	29. szombat	Bizánc
"	30. vasárnap	Az ember tragédiája
augusztus	4. péntek	Aida (először)
"	5. szombat	Magyar Passió
"	6. vasárnap	Az ember tragédiája
"	7. hétfő	Hangverseny
"	10. csütörtök	Turandot
"	11. péntek	Bizánc
"	12. szombat	Az ember tragédiája
"	13. vasárnap	Aida
"	14. hétfő	Magyar Passió
"	15. kedd	Turandot (záróelőadás).

Az előadások helyszíne minden alkalommal a Dóm-tér, kezdete este 8 órakor.

AZ EMBER TRAGÉDIÁJA

Madách Imre drámai költeménye Erkel Gyula zenéjével (színrekerül július 30-án, augusztus 6-án és 12-én).
 Adám — Lehotay Árpád Éva — Tőkés Anna, Lucifer — Kiss Ferenc
 A többi főszerepekben: Könyves Tóth Erzs, Szende Mária, Iványi Irén, Mihályfy Béla, Toronyi Imre, Harsányi Rezső, Hosszu Zoltán, Perényi László, Várkonyi Zoltán, Forgács Antal. Rendező Kiss Ferenc. — Színpadtervező Vargha Mátyás

Madách Imre halhatatlan remekműve állandó és centrális műsordarabja a Szegedi Szabadtéri Játékoknak. A magyar irodalomnak ez a világhíres büszkesége a legnagyobb arányszínpadi megnyilatkozásra ad alkalmat. Kiss Ferenc rendezése egyszerű, de monumentálisan ható eszközökkel hozza közel a nézőhöz Madách filozófimélysgű szövegét. A Nemzeti Színházban közel 600 előadást ért remekmű Szegeden 6 év alatt 30 ízben került színre s eddig több mint 200.000 néző hódolt a szegedi Dóm-téren a halhatatlan költő remeke előtt, amely igazi, méltó keretét a szabadtér monumentalitásában kapta meg.

Művészi vezetőség: Kiss Ferenc főrendező. Rendezők: Nádasdy Kálmán, dr. Galamb Sándor, Lehotay Árpád, Tihanyi Vilmos. Karmesterek: Ferencsik János, Rubányi Vilmos, Fricsay Ferenc. Színpadtervezők: Fülöp Zoltán, Vargha Mátyás. Karigazgató: Roubal Vilmos. Közreműködők: a M Kir Operaház ének-kara és balettkara (első szolótáncosnő Szalay Karola), a Budapesti Hangversenyzenekar, a Szegedi Filharmonikusok Zenekara, a Szegedi Művészek Ének-kara.

ZENEKARI HANGVERSENY (augusztus 7-én)

A Szegedi Szabadtéri Játékok monumentális műsora keretében egy estén szóhoz jut a könnyű zene is. A Budapesti Hangversenyzenekar Rubányi Vilmos vezényletével nagy operettek népszerű részleteit és ismert és kitértő műdalokat ad elő tarka hang-

verseny keretében az Operaelőadások nagyszerű színtáinak közreműködésével.

MAGYAR PASSIÓ

Irta Voinovich Géza. Zenéjét Liszt műveiből összeállította Lavotta Rezső (színrekerül: július 23-án, augusztus 5-én és 14-én). — Jézus: Lehotay Árpád; Mária: Tasnády Ilona. A többi főszerepekben: Könyves Tóth Erzs, Szende Mária, Hettyey Aranka, Iványi Irén, Kaszab Anna, Kiss Ferenc, Toronyi Imre, Hosszu Zoltán, Harasztos Gusztáv, Harsányi Rezső, Forgács Antal, Mihályfy Béla, Várkonyi Zoltán. Rendező Dr. Galamb Sándor. — Színpadtervező: Vargha Mátyás. Karmester: Fricsay Ferenc.

1931-ben a Szegedi Szabadtéri Játékok azóta már nemzetközi hírnévre szert tett sorozata Voinovich Géza mélyenszántó és költői lendületű passiójátékának előadásaival indult meg. Az épülő karsai dóm előtt játszódó darab nagyszerűen illik a szegedi Dóm-tér színpadára.

BIZÁNC

Herczeg Ferenc történelmi témájú Kisérzenéjét szerette Ráuky György (Színrekerül július 29-én és augusztus 11-én). Konstantin: Perényi László, Irene: Tőkés Anna, Giovanni: Kiss Ferenc, Herma: Szende Mária, Lala Kalil: Toronyi Imre, Zenobia: Hettyey Aranka, Achmed Khán: Lehotay Árpád, Spiridon: Mihályfy Béla. Rendező: Kiss Ferenc. Színpadtervező: Vargha Mátyás, karmester: Fricsay Ferenc, balettmester: Vera Ilona.

Herczeg Ferenc történelmi drámája már közel négy évtizede állandó műsordarabja a Nemzeti Színháznak. A Szegedi Szabadtéri Játékok során is már a negyedik alkalommal kerül a közönség elé az ember: önfeláldozásnak ez a nagyszerű tragédiája.

AIDA

Verli négyfelvonásos operája (színrekerül augusztus 4-én és 13-én). Főszereplők: Aida: Németh Mária, Rhadames: Halmos János, Amneris: Némethy Ella, Amonasro: Loso czy Gy. főpap: Koréh Endre. — A Budapesti Hangversenyzenekar és a Szegedi

Filharmonikusok egyesített zenekara a M. Kir. Operaház ének- és balettkara vezényletével Ferencsik János, rendező Nádasdy Kálmán, színpadtervező Fülöp Zoltán, karigazgató Roubal Vilmos, balettmester: Vera Ilona, szolótáncosnő Szalay Karola.

Rhadames és Aida forró tragikus szerelmének története ez évben először szerepel a Szegedi Szabadtéri Játékok műsorán. A nagy olasz zeneszerzőnek talán legismertebb és legnépszerűbb műve az Aida, mely csak a M. Kir. Operaházban több mint 400 előadásra tekinthet vissza. Teljesen új kiállítás, 600 szereplő és a külföldön is megcsodált hatalmas arányú rendezés a szabadtéri operaelőadások csúcspontjává avatja a Szegeden ez évben először színre kerülő világhírű operát.

TURANDOT

Puccini posztumusz operája (színrekerül augusztus 10-én és 15-én). — Főszereplők: Turandot: Németh Mária, Kalif herceg: Halmos János, Liu Orosz Julia, Timur: Koréh Endre. A többi főszerepekben: Lendvai Andor, Szügyi Kálmán és Udvardy Tibor. A Budapesti Hangversenyzenekar és a Szegedi Filharmonikusok egyesített zenekara az Operaház ének-kara, Vezényel Rubányi Vilmos, rendező Nádasdy Kálmán, színpadtervező Fülöp Zoltán.

Az elmúlt évi Szegedi Szabadtéri Játékok utáni nagy eseménye volt Puccini remekművének előadása Nádasdy Kálmán rendezésében. Ez a rendezés azóta klasszikus patinát kapott: a kiűrt magyar rendező ez év februárjában a nagy olasz zeneszerző és az egész operaműfaj örök hazájának Olaszországnak első műintézetében a milánói Scala színházban megismételte ezt a rendezését a kritika és a közönség legteljesebb elismerése mellett. A Turandot ezuttal is a tavalyhoz hasonló káprázatos kiállításban és szereposztással kerül a közönség elé.

TUDNIVALÓK:

A Szabadtéri Játékok irodája: Szegeden: Aradi-utca 8., telefon 29—93, távirati cím: Szabadtéri, Szeged. — Budapest: Vigadó-tér 2., — telefon: 132—789 távirati cím: Szabadtéri, Budapest.

Utazási és vízumkedvezmény: 50%-os menetdíjkedvezmény külföldi látogatóknak, bármely határállomástól Szegedig és vissza bármely határállomástól az odautazásra 1939 július 21—augusztus 15-ig a visszautazásra, 1939. július 28—augusztus 22-ig terjedő időszakban. A kedvezmény igénybevétele jogosító igazolvány árkülföldiek részére 2 pengő Külföldiek fenti menetdíjkedvezményt igazolványukra Szegeden a Szabadtéri Játékok Központi Irodájában történt beléjegyzése után Szegedtől Budapestig és Budapesttől vissza bármely határállomásra is élvezhetik. Ezeket az igazolványokat mind a bel- és külföldi látogatóknak az 50%-os kedvezmény igénybevétele Szegeden az előadások előtt a szabadtéri Játékoknak a Dóm-téren felállított esti pénztáránál legalább 1 pengő értékű belépőjegy váltásának kötelezettsége mellett, le kell bélyegeztetniük. Lebélyegzés nélkül az igazolvány a visszautazásra nem érvényes. A kedvezményes utazásra jogosító igazolványok az IBUSZ összes bel- és külföldi irodáiban, összes bel- és külföldi képviselőtől és a Szabadtéri Játékok fenti irodájában szerezhetők be.

Vízumkedvezmény: A Szegedi Szabadtéri Játékokra, 1939 július 21 és augusztus 15 között Szegedre érkező és július 28 és augusztus 22 között Szegedről visszautazó külföldiek különleges vízum-igazolvány alapján 250 pengő kezelési költség levonása mellett a szegedi utlevélkirendeltségnél utólagos, díjmentes vízumkedvezményben részesülnek. A vízum-igazolvány ára 1 pengő.

Belépőjegyek válthatók: Budapest-

ten az IBUSZ Szegedi Szabadtéri Játékok irodájában, Budapest, V. Vigadó-tér 2. Szegeden IBUSZ irodájában, Szeged, Széchenyi-tér 9. a Magyarországi c. napilap kiadóhivatalában, Szeged, Aradi-utca 8. Vidéken az IBUSZ MÁV HIV. Menetjegyiroda összes irodájában.

Szállás: Szállásról, ellátásról szállókban, magánlakásokban és csoportok számára turista elhelyezésről gondoskodunk. Ez ügyben közvetlenül az IBUSZ Szegedi Szabadtéri Játékok budapesti kirendeltségéhez (Budapest, Vigadó-tér 2.) kell fordulni.

Kirándulások: — városmegtekintés, program: A Szabadtéri Játékok vendégei részére az IBUSZ autókár kirándulást tervez: 1. a város, 2. a szegedi tanyavilág, 3. az óségi Tápé, 4. a fehértói halastó megtekintésére. Ezeket kivül programba vettük a tiszai halászat bemutatását, sportolók számára evezést, vitorlázást és furdózt az újszegedi strandfürdőben.

Idegenvezető szolgálat: A Szegedi Szabadtéri Játékokra érkező külföldiek számára az IBUSZ a játékok ideje alatt a Dóm-téren és szegedi irodájában állandó idegenvezető szolgálatot állít be.

Szeged ünnepi hetei: A Szabadtéri Játékok előadásai köré csoportosuló ünnepi hetek eseményei közül a legnevezetesebbek: július 30-án motoros grand prix a KMAC rendezésében, lengyel—magyar evezőverseny, — augusztus 4-én az Alföldkutató Bizottság kongresszusa, augusztus 5-én: a Ferencsek híres Fekete Mária bucsuja, augusztus 6-án: a Fogadalmi-templom világhírű orgonáján Antos Kálmán orgonaművész hangversenye, augusztus 15-én repülőnap.

Az ünnepi hetek alatt állandóan Nemzeti Bélyegkiállítás, Paprikafalu, Halászlát kiállítás és Halászcserda a Tiszaparton.

Fehér halál

Izgalmas északarkai dráma a noviszádi Uránia moziban

A noviszádi Uránia olyan filmet hoz, hogy minden bizonytalanságot feloldóan az egész báni székelyváros lakosságának figyelmét.

A film címe: Fehér halál (Német címe: «Nordlicht»). Cselekménye Norvégia legészakibb partjain és az Északi Sarkon játszódik le. Az Északi Sark medvevadásairól van szó, ezekről a magas és szűkszavú norvégokról, akik néha hónapokig távol vannak otthonuktól, hogy a jég birodalmában medvére vadásztanak. Minden ilyen vadászat istenkísértés. A sarki medve veszedelmes állat, a jég még veszélyesebb és ott van a skorbut is, a legalattomosabb betegség, amely a legválságosabb pillanatokban tör az emberre.

Halvard és Björn, két fiatal norvég halász egy hajóval elmegy északra, medvevadászatra. Két évig maradnak oda és a falubeliek ekkor már bizonyosak, hogy meghaltak. Halvard felesége nehéz szívvel férjhez megy Olafhoz, aki rossz, durva férjnek bizonyul... Halvard és Björn nemsokára megkezdik hazajutásukat... Megrendítő percek következnek. Az asszony örömmel menne vissza első férjéhez, Halvard azonban tudni sem akar róla... Drámai jelenetek során Halvard és Olaf együtt mennek ismét halászlát. Olafot elviszi a skorbut, Halvard visszatér és ekkor ismét összekezdte a volt férj és feleség. De Halvard nem nyughat, nemsokára ismét hajóval indul a halál birodalmába...

KÖZGAZDASÁG

A beográdi értéktőzsde — harmincöt fokos melegben

Cseh-morva koronában nagyobbodó forgalom — Meg kell támasztani a gyengülő drachma bört — 182 millió dináros kliringkövetelésünk Németországról

— Saját munkatársunktól —

Legutóbbi jelentésünk óta, a beográdi értéktőzsde még inkább felültette nyári képét. Lányha üzletkötés mellett, nagyjából változatlan jegyzések mellett, kis üzlet van. A június havában hetenkint kialakult 35—40 millió dináros devizaforgalom, a mostani két hét alatt, hetenkint átlagban, már alul marad a 30 millió dinárnál. Német márkában feltűnően kevés a heti üzlet. Alig éri el a háromnegyed millió márkát. Az árfolyam továbbra is 14.22—14.25 között mozog. A cseh-morva protektorátus koronájában kissé élénkebb az üzlet, tartott 1.50 árfolyamon. Ugyátszik, hogy a csehkorona még sem szorul le a beográdi tőzsdén. A görög bon váratlanul gyengült. A hét végére már 30-ra ment vissza, ami a faexportöröknek az utóbbi hetekben megindult jó görögországi üzlete miatt komoly veszteséget jelent. A görög bon, mintegy két hét óta 2 dinárral ment vissza. A folyó hét eddigi bondrachma kötése félmillió körül mozgott. Beavatottak értesülése szerint, a közeli hetekben a drachmakínálat erősebb lesz. Ennek érdekében, az árfolyam tartása komoly feladat. Ha a drachma-bon tovább csökkenne,

a jugoszláv-görög árucserét károsan befolyásolhatná.

Ez, az agrártermékeknek rövidesen meginduló kivitelét gyöngítene. Az angol fontot, változatlanul 270 dinár körül jegyezték. A hét fontforgalma már ismét az ötven ezer font körül volt. A dollár 55.20. Csökkenő kínálat mellett, inkább a kereslet élénkebb. A francia frank állandósuló jegyzéssel, szilárd és javulóban van. A hét vége felé már 1.48—1.485 árfolyammal volt benne üzlet. Svájci frankban alig van kötés. Árfolyama tartott: 12.48—12.50. A belga és a hollandi forint nálunk is erőre kapott, mint mindenütt az elmúlt napokban. A belga 9.45, s a hollandi forint pedig már újra 29.45, amire hónapok óta nem volt példa.

Az értékpapírüzletben, valóban csak a kánikula uralkodik. Üzlet alig van. Az árfolyamok meglehetősen szeszélyesen alakulnak ki. A 2½ százalékos hadikártalanítási kötvényben, a jugoszláviai tőzsdéknek ebben az állandó, favorit-papírjában még volt kis üzlet, de az előző hét 467—464 dináros jegyzései már 462.50—463.50 dinárra mentek vissza. A hét végére még erőre kaphat, de az előző he-

tek árfolyamát alig éri el. A heti forgalomban, eddig 2000 darab cserélt gazdát. A kötéseknek legálább kétharmada határidő szállításra szólt. Promptüzlet jelentéktelen. A többi állampapírban, hasonlóan kevés az üzlet. A 4% 1921 és 1934 agrárkötelezvényekben, kétszázötven-háromszázezer dinári névértékig voltak kötések, tehát körülbelül a júniusheti átlagon belül. A többi papír azonban, üzletkötés tekintetében alulmarad a múlt heteknél. A 7%-os Seligmann kölcsön tartotta kurzusát, ugyanígy a 7%-os Blair is, amely valamivel javult, főleg a londoni jegyzés szilárdságára, amely 21.50.

A kliring-árucseré forgalom tekintetében, július 10-én, millió dinárban a következő helyzet alakult ki:

Aktív kliring	
Bulgária	1.2
Németország	182.—
Törökország	16.—
Cseh-morva protekt.	12.6
Spanyolország	8.—
Passzív kliring	
Belgium	16.—
Olaszország	46.—
Magyarország	7.4
Lengyelország	19.3
Románia	4.2
Svájc	19.2

A bankrészvények piacán, a Narodna Banka részvényeiben volt üzlet. Egy tételben 20 darabot kínáltak eladásra és amire régen nem volt példa, a részvényeket az előző hetek változatlan árfolyamán — 7400 dinár — vették meg. Agrárbank részvényekben, csak kisebb tételekben volt kínálat, amit stabil árfolyamon, 210—212 között vettek fel. Más értékekben tulajdonképpen nem volt üzlet.

Nagy gondok okoz a rekord szilva-termés értékesítése

Jugoszláviában az idén rekord termést hoz a szilva. A nagy termés elhelyezése azonban nehézségekkel jár. Németországgal ugyan igen kedvező megállapodás van a szilva kivitel tekintetében, a külföldön azonban ennek ellenére is csak a nyers szilva 20 százalékát lehet majd elhelyezni. Kérdés tehát, hogy mi történjen a szilva-termés további 80 százalékával? A szarajevói kereskedelmi kamara azt a tanácsot adta a termelőknek, hogy vagy aszalják a megmaradt szilvát, esetleg főzzenek belőle szilvaizt és végül egészenek az eddiginél több szilvapálinkát. Mindent természetesen csak akkor lehet megvalósítani, ha a földművesek megfelelő hitelt kapnak.

A szilvaszedéstől mindössze 45—50 nap választ már csak el és ezért sürgősen kell cselekedni a termelők érdekében. A szarajevói kereskedelmi kamara különösen a szilvaiz főzését ajánlja, mert ez nagyon tápláló és remény van rá, hogy a hadsereg nagyobb mennyiséget vásárol a katonaság ételmezésére. A szarajevói kereskedelmi kamara abban az irányban is tesz lépéseket, hogy a Narodna Banka vagy az állami jelzálog bank adjon kölcsönöket a földműveseknek alacsony kamattal, hogy ezek a szilvát megfelelően konzerválhassák.

Vásároljon hirdetőinknél!

Valaki kívülről észrevétlen be akart hatolni a sátorba!

Mi járatban lehet az az ember, aki így akarja megközelíteni titkon az alvó fejedelmet? Mert bizonyára nem volt tudomása róla, hogy Thököli nincs a sátrában s hogy helyén e percben egy nő pihen.

A mozgás ott a sarokban néhány percig szünetelt, aztán folytatódott. Loppal, orozva bujt be a sátorba valaki.

Az orgyilkos!

Már a feje is megjelent a nyílásban. Két gonosz tűzben égő szem villogott szét a homályban.

A kereveten fekvő alak körvonalai mozdulatlanok voltak. Az alvó meg se moccant.

Az orgyilkos nesztelenül becsusszant a nyíláson s előremozgott, anélkül, hogy fölemelkedett volna.

Torzonborz arcán a rettegés és elszántság kifejezése váltakozott; a kezében meg-megcsillant valami, ami nem hagyott fönt kétséget szándéka iránt.

Éles, hegyes tört szorongatott a márkában.

Amint a földhöz lapulva, csak végtagjait mozgatva, előrekusztott a kerevet felé, olyan volt, mint egy áldozata felé igyekvő, borzalmas csuszó-mászó.

Már csak két lépésre volt a kerevettől.

Ekkor hirtelen fölegyenesedett s egyetlen szökéssel az alvóra csapott.

Kezében most magasan villogott

(198)

a tör, készen arra, hogy kioltson vele egy életet.

Judit a zajra fölnyitotta a szemét s tekintete találkozott az orgyilkoséval.

Kiáltani akart, de ajkát lezárta a rémület.

Ehelyett a merénylő hallott egy rekedt hörgést s baljával lerántva a tigrisbőrt, a törrel az áldozat felsőtestébe döfött.

Ugyanebben a pillanatban azonban riadtan visszahőkölt s leirhatatlan zavarral bámult a föltakart alakra.

A kereveten nem Thököli Imre feküdt, hanem egy fiatal, tejfölszajú dragonyoshadnagy.

— A grófné! — hebegte a gyilkos visszatántorodva.

Kezéből kihullott a véres tör, egy pillanatra még áldozatára meredt, aztán rémületen a nyíláshoz futott, keresztülbujt rajta és ahogy jött, eltűnt az éj sötétségében.

A súlyosan megsebesített Judit kétségbeesett erőlködéssel kiáltani akart, de hang helyett vér buggyant elő a száján, föl akart tápáskodni a kerevetről, de erőtlenségül visszaroskadt, még néhány-szor egész testében megvonaglott,

aztán nem mozdult többé: elvesztette az eszméletét.

A sátorban csöndesség lett, csak valami furcsa nesz ismétlődött szabályos időközökben: a kerevetről alászivárgó vér halk csepegése.

... Éjjeli sétájából visszatérve, Thököli a sátra előtt elbucszott Apagyitól s belépett a sátor belsejébe.

Ott már csaknem koromsötétség volt, a haldokló fény már csak a lámpát világította meg.

Thököli kiszólt szolgálattevő apródjának, aki eddig a testőrökkel beszélgetett, de most hozzá készült, hogy a sátor elő részében szétnyissa a tábortábori ágát s lefeküdjön.

— Csinálj világosságot, Zsiga! A gyerkőc besietett és székre állva, rendbehozta a lámpást.

— Jó éjszakát, nagyságos uram, — köszönt aztán s eltávozott.

A fejedelem a kerevethoz ment. — Elynomta az álom, — mosolygott magában.

De mikor a kerevethoz ért, a mosoly ajkára fagyott.

Ott feküdt Judit, nehéz sebben, vérezve, eszméletlenül. A dragonyoskabátán már nagy, fekete-pi-

ros foltban viritott az alvadó vér.

Az ágy előtt véres tör hevert.

— Szerencsétlen! — lebbent el a kiáltás Thököli ajkáról. — Megölte magát.

Részvételt hajolt föléje. Judit még pihegett.

— Zsiga, azonnal hívj a tábortábori orvost, — kiáltotta a fejedelem. — a dragonyostiszt súlyosan megvan sebezve!

Zsiga elrohant.

A fejedelem fölvetta a tört, föl-vágta vele a sebesült ruháit, tépést vett elő s meglepő ügyességgel ideiglenes kötést tett a sebre. Abban az időben minden valamirevaló katona értett egy kissé a felszeremesterséghez.

Nemsokára jött az orvos s megvizsgálta a sebet.

— A kés négy-öt hüvelyknyi mélyen hatolt a testbe, de szerencsére nem érte a nemes részeket. — mondotta a vizsgálat után a fejedelemnek. — Minden remény megvan rá, hogy életben marad. Szinte hihetetlen, hogy egy nő ily erősen meg tudta sebezni magát.

Hát hiszen lett volna jó oka a sebesnek azon is csodálkozni, hogy egy dragonyoshadnagyot talált a fejedelem nyugóhelyén s a hadnagy nem férfi ime, hanem asszony. De hát öneki csak a sebez volt köze, különben is mogorva, egykedvű ember volt, csak azal törődött, ami rátartozott.

Kimosta a sebet, irt tett rá s alaposan bekötözte, mire aztán a sebesült is eszméletre tért és csodálkozó pillantással tekintett körül.

Magyarország kiviteli föbblete az idei év első felében 38 millió pengő volt

A behozatal és kivitel emelkedett, a föbblet csökkent a tavalyi év első feléhez viszonyítva

Budapestről jelentik: A központi statisztikai hivatal kimutatása szerint az idei első félévben Magyarország behozatala 243.8 (tavaly 200.3) millió pengő volt. A tavalyi 51.3 millió pengős aktivummal szemben az idei első félév kiviteli feleslege kerekén 38 millió pengő volt.

A kivitel és behozatal egyaránt emelkedett a tavalyihoz viszonyítva. A behozott cikkek közül az autók, réz, nyers- és ócskavas, kidolgozott prémek, koks és gyapot emelkedett, míg az épületfa és nyersdohány behozatal csökkent.

A kiviteli cikkek közül Olaszországba 2.5, Németországba 0.57 millió pengővel több buzát szállítottak, mint tavaly, emelkedett a sertéskivitel 202.000 darabbal, a sertésszir és szalonna 90.000 mázsával, és a Németországba irányuló liszt kivitel 224.000, az Olaszországba irányuló pedig 24.000 mázsával.

A mezőgazdasági termékeket az egyes külföldi államok a következő mértékben vásárolták: az élősertés (214.415 darab), sertésszir és szalonna (96.000 mázsa), tengeri (367.000 mázsa), kivitelének 93-96%-át Németország vette át, ugyancsak Németország vette át a kivitelre került 30.000 darab szarvasmarha, 48.000 mázsa friss hús, 20.000 mázsa ágytoll, 273.000 mázsa liszt, 37.827 mázsa here és lucernamag, 72-82%-át. A 91.000 mázsa tojáskivitel 60, a 71.300 mázsa baromfi kivitel 43 százalékat és a buzakivitel 17 százalé-

kát (3.33 millió mázsát) Németország vette meg.

A mezőgazdasági termények második nagy vásárlója Olaszország volt, amely a rozskivitel száz százalékat 66.340 mázsát, a liszt kivitel 75 százalékat, a szarvasmarha kivitel 25 százalékat, a here és lucernamag tiz százalékat vette át.

Nagybritannia csak a baromfi kivitelben volt érdekelve, mert annak 50 százaléka a szigetországba ment, a tojáskivitel 31 százalékat is Anglia vette át. Az összbuza kivitel 8 százaléka Svájcba irányult.

»»»□«««

Szeptember 10-én méhészkiallítás lesz Topolán

A topolai járási méhészes egyesület felhívása

A Szerb Méhészeti Egyesületnek fiókja, a B. Topolai Járási Méhészesegyesület az elmúlt bajsai értekezleten elhatározta, hogy ez évben a méhészeti értekezletet és a kiállítást Bácskatonán rendezi. A vezetőség 1939 szeptember 10-én tartja a kiállítást az Önkéntes Tűzoltó Testület helyiségében, az értekezletet pedig a Gazdakör helyiségében tartja, ahol a beszédek, banket, és a méhészeti szinelődás, bogojevői gyöngyös bokréta bemutató és táncmulatság részére megfelelő és elegendő hely van.

A rendezőség a részletesebb pro-

gramon még dolgozik és arra törekszik, hogy minél magasabb nivóju, szemléltetőbb és szórakoztatóbb legyen. Járásai tagjaink ez uton is kapnak bővebb értesítéseket, amelyekben a közleményeket, propagandát kifejtjük a siker érdekében. A méhészeti szaklapunkban közölt dátum, hogy 8-án tartjuk meg, tévedés, mert 10-ét jelöltük ki.

Kérjük az összes méhészes társakat, hogy a kiállításon kivétel nélkül résztvegyenek és mindenféle méhészeti felszereléssel — tárggyal előmozdítsák annak sikerét. Különösen felhívjuk figyelmüket arra, hogy minél több élő méhet állítsanak ki. Senki se huzza ki magát azzal, hogy nincs megfelelő vagy szép kaptárja, vagy hogy nem divatos a rendszere. Mindenki olyan kaptárral szerepeljen, amilyennel méhészkedik. Kinek módjában áll, hogy ujat, jobbat tud kiállítani — köszönettel vesszük, de sajátunkat ne szégyeljük! Legyenek és lesznek olyanok is, akik egy kis áldozattal, munkával újabbat — szebbet is kiállítanak. Ugyancsak módjában van minden méhésznek, hogy szép és jó kivitelben, izlése- sen mézeket kiállítson, mert vidékenként a méz is más-más. Bőséges idő áll rendelkezésre, hogy mézes lépeket természetnek kisebb boxokban, esetleg kisebb-nagyobb kerek-ekben. Szépen tisztított és olvasztott viaszokat is hozzanak — ha valakinek van egyszerű és olcsón előállítható napviasz olvasztója, ugy azt feltétlen küldje be, mert még egy kiállításon se mutatták be. Szalma prések, mérlegek, pergetők és egyéb méhészes felszerelések minél egyszerűbbek és olcsóbbak, annál jobban megfelelnek a kiállításra. Mutasuk meg, hogy a méhészkedés szegény ember mestersége és foglaltsága. Ha

valakinek van saját birtokában méhészeti szakkönyv, bocsássa rendelkezésre az egyesületnek, hogy minél nagyobb méhészeti irodalmat tudjunk bemutatni. A könyvbe írják be a nevüket! Mindenért egyesületünk vállal garanciát.

SZOMBORI TERMÉNYTÖZSDE

Buza, bácskai, Szombor környéki 149-151, középbácskai 149-151, szá- mi 149-151, szlavóniai 150-152, délbánáti 149-151. **Rozs** bácskai vasut 135-137.50. Zab, bácskai vasut 144-146, szerémi 144-146. **Árpa**, bácskai 63-64 kgos 147.50-150. **Tengeri**, bácskai vasut prompt 121-123. **Bab**, szokvány 235 200. **Buzaliszt**, nullás gg és g 235-245 kettes 215-225, ötös 195-205, hatos 175-185, hetes 150-160, nyolcas 115-120. **Korpa**, bácskai 108-110, szerémi 104-106. **Sertésszir**, új nagyhor- dokban 14-15, új középhordókban 14-15, új kishordókban 14-15, karná- ban bruttó nettóért 13.50-14.50. **Füstöltzalonna** 14-15, sózott zalonna pofa és hasalja nélkül 13-14. Irány- zat: változatlan.

«««(IIII)»»»

A TÖRVÉNY KIJÁTSZÁSÁRA HAJÓKON HELYEZIK EL AZ AMERIKAI JÁTEKKASZINÓKAT

Mert tiltja a törvény a hazardjátékot Az élelmes jenkik im kieszték ott Legyen hol játszani pókert és domi- nót

Hajókra helyezték a játékkaszinót Nem hiszek én ebben, teszek százat tízre

A kaszinó azért került ki a vizre, Mert az régi szabály és nem kitalálás Mindig bucsuval jár a hajóra szállás S a kaszinó hajó, míg a vizen uszik Pénzétől a pali könnyebben bucsuzik

SANYARU VENDEL

— Nem szabad beszélnie! Egy szót se! — szólt hozzá az orvos szigorúan. — És ne mozogjon! Ha valamire szüksége van, a szemével jelezze. Egyetlen szó az életébe kerülhet. Megértette?

A sebesült a szemével intett, hogy igen.

Az orvos eltávozott, azzal, hogy korán reggel visszatér.

Thököli a kerevethoz lépett s szemrehányó tekintetet vetett az asszonyra.

— Hogy tehette ezt, Judit! — suttogta halkan.

A sebesült szeméből csodálkozás sugárzott, majd tiltakozó kifejezés jelent meg benne.

Ajkai lassan megmozdultak s alig hallhatóan susogták:

— Magát akarták... megölni... Imre... ó, mily boldog vagyok!

Idvezült mosoly csillogott ajkai körül.

A fejedelem megrendülve értette meg a valót, letérdelt a kerevet mellé s lehajolva a sebesült lecsüngő kezéhez, gyöngéd csókot lehelt reá.

Judit tekintetének kifejezése mennyei volt.

Azt beszélte:

— Vérem hullásával váltottam meg az életedet és ezzel jogot nyertem a szerelmedre!

Aztán lehunyta a szemét s pillái alól kigördültek könnyeinek gyémántcseppjei.

De azok most nem a fájdalom és kétségbeesés, hanem az öröm és a boldogság könnyei voltak.

Thököli lassan fölemelkedett s közben megakadt a szeme a tő-

rön, amely a tigrisbőrön hevert.

Kezébe vette s figyelmesen meg- nézte.

Finom, drága tör volt, vert ezüst markolatu, aminőt jobbajta lovagok viseltek.

A tör markolatába két betű volt bevéve: Z. M.

— Ebből nem leszek okosabb, — dörmögte a fejedelem, a tört az asztalra hajítva.

★

Hajnamban a sereg tovább indult Galambfalva felé. Rontó Mózes indulás előtt jelentkezett a fejedelemnél.

A dragonyoshadnagy csatlósa érdeklődik, nagyságos fejedelem, hogy a gazdája visszaindul-e Segsvár felé, vagy tovább mennek a táborral együtt?

A hadnagy az éjjel titokzatos módon megsebesült, Rontó barátom, — mondotta a fejedelem. — Őt nem vihetjük magunkkal, mert a mozgás halálát okozhatná. Itt marad tehát s itt hagyom számára a sátramat is. A bádeni herceg majd utánam küldi. A csatlós jöj- jön ide s maradjon a sebesült mel- lett.

Amikor a tábor felkerekedett, a fejedelem odament a kereveten fekvő sebesülthöz, aki párórai üdi- tő álom után éppen felébredt.

— Kénytelen vagyok magát hát- rahagyni, Judit, — szólt hozzá nyájasan, — mert sebe miatt moz- dulatlanul kell maradnia. De meg- nem is volna semmi értelme, hogy magunkkal cipeljük. Estére már a bádeni herceg fog ugyanitt tábo- rozni a seregével s bizonyára vele

jön Csáky László uram is. Minde- setre elébe küldök egy futárt, hogy a maga helyzetére figyel- meztessem. S addig, míg a német sereg megérkezik, itt marad maga mellett a saját orvosom és felszá- zad huszárt hagyok itt Apagyi ve- zetése alatt őriztetül.

A fejedelem odalépett a kere- vethez s megcirógatta a nő hal- vány arcát:

— Isten vele, Judit, éljen boldo- gul!

Aztán gyöngéd kézcsokkal vett bucsut tőle.

Apagyi tehát visszamardt felszá- zad huszárral, Johannával és Miskával.

A fiatalasszony a sátorba ment, hogy a sebesült ápolásában részt- vegyen.

A rosszképű csatlós a sátor elő- részében heverészett s mikor Apa- gyi, vagy Miska ki s bejárt mel- lette, köpenyével elfödve az arcát, a fal felé fordult.

Délelőtt Csáky né már jobban érezte magát s halkan pár szót váltott Johannával. Persze, Apa- gyiné előtt nem maradhatott titok a sebesült asszonyvolta s Csáky né közölte vele a kiletét is. Ugyis megtudnák a német sereg megér- kezőkor. Mindjárt valami érde- kes, izgalmas kalandot sejtett a ti- tokzatos sebesülés mögött s meg is kérdezte Juditot:

— Érthetetlen előttiünk, hogy mi történt itt az éjjel. Mire a fejede- lem éjszakai sétájából visszatért, méltóságos asszonyomat nehéz- sebben találta. Ki és hogyan sebe- sítette meg?

— A fejedelmet akarták megöl- ni, — suttogta Csáky né.

Johanna elképedve nézett reá.

— A fejedelmet? ... Istenem, le- hetséges-e, hogy még a saját tá- borában is orgyilkos közelíthesse meg?!

— Ott mászott be a sátor alatt, — mutatott a szeglet felé Judit.

— Szerencsére a fejedelem nem volt itt és helyette engem szurt le.

— De ki volt az orgyilkos? — érdeklődött tovább Johanna.

Judit nem válaszolt.

Nagyon jól tudta, ki volt a tet- tes: az a csatlós, akit a bádeni herceg kísérelől adott melléje.

Határozottan fölismerte, abban a pillanatban, amikor a kerevethoz ugrott s magasba emelt törével le- sújtott reá. De már abban a vég- zetes pillanatban tudta, hogy a tördöfés nem neki, hanem a feje- delemnek szólt. Vajjon tudott-e a dologról a bádeni is? Nem ő, vagy éppen a férje, gróf Csáky László akarta-e ily módon eltenni láb alól a fejedelmet? A bádeni politikai okokból, az ura meg hirtelen tá- madt feltékenységéből

Eddig jutván az okoskodásban Judit, elhatározta, hogy egyelőre nem leplezi le a merénylőt: Thököli sértetlen maradt, ez a fő, ő pedig, Judit, — a bádenitől és az urától fogja számonkérni az éjjel történeteket.

— Nem tudom, ki volt a tettes, — felelte halkan a grófnő. — A sátorban sötét volt s nem láthat- tam az arcát. Ruházata után itélve tatár, vagy román lehetett.

(Folytatjuk)

KÉT MAGYAR GYŐZELEM
KÜLFÖLDÜN

Kaunas: Kispest—Városi válogatott 6:1 (2:0). A kispestiek két vereségük után összeszedték magukat s Kaunas város csapata ellen remek játékkal fölényesen győztek.

Gevele: Hungária—Kerületi válogatott 5:2 (2:1). A pesti kékfehérek 4.000 néző előtt játszották le utolsó portyamérkőzésüket, amelyet szép játékkal, biztosan nyertek. Góllövők: Szabó III (2), Cseh, Kisuczky és Dudás 1—1.

««(IIII)»»»

JUGOSZLÁV ATLÉTAK
BUDAPESTEN

Az Ujpest—BSK KK-revánsmérkőzés előtt az Ujpesti TE szombaton délután félöt órai kezdettel atlétikai viadalt rendez, amelyen jugoszláv atléták is indulnak. Sztrefanovics a 100 m síkfutásban, Kling a 200 m síkfutásban, Sztrefanovics-Juvanovics—Radovics—Kling pedig a 4x100 méteres váltóban veszi fel a versenyt az UTE, MAC és BBTE atlétáival.

Az említett 3 magyar egyesület a 4x100 méteres váltóban a következő összeállításban indul:

UTE: Regös, Sándor, Baranyay, Solti.

MAC: Gyenes, Pusztay, Minai, Nagy.

BBTE: Görkői, Ember, Polgár, Sir.

«««*»»»

AZ EDZÉSEN MEGSÉRÜLT DUBAC (BSK) ÉS KISZELY (FERENCVÁROS)

A KK-mérkőzésre készülő BSK és Ferencváros csapata furcsa véletlen folytán azonos módon gyengült meg: a BSK edzésén Dubac hátvéd sérült meg, a Ferencváros edzésén pedig Kiszely balösszekötő. Dubac sérülése ellenére is elutazott a csapattal Budapestre, ahol megvizsgáltatja magát dr. Molnár sebészorvossal; ha nem jön rendbe holnapig, Bledszlin játszik helyette az Ujpest ellen. A Ferencváros sem számíthat Kiszelyre, öt Toldi fogja helyettesíteni a Bologna ellen.

*

Az angol futballszövetség értesítette a magyar és olasz szövetséget, hogy a vasárnapi Ferencváros—Bologna mérkőzést Wiltshire, az angol Birótestület egyik legkiválóbb tagja fogja vezetni.

*

A BSK vezetősége a csapat minden tagjának 2.000 dinár jutalmat ígért arra az esetre, ha a BSK bejut a KK-döntőbe. A 2.000 dinárt tehát akkor is megkapják a BSK-játékosok, ha az Ujpest ellen csak döntetlent vagy egygólos vereséget érnek el.

«««*»»»

SAKK-HIREK

A palánkai Sakk-Klub vasárnap, július 16-án, teljes csapatával Noviszádra jön s a Református Olvasókör csapatával mérkőzik, a ROK helyiségében. A palánkai csapat igen erős, ennek folytán érdekes és magasszínvonalú küzdelemre van kilátás.

SOKAT ESZNEK A FINN NŐK,
MÉGIS KARCSUAK MARADNAK

TANHUVAARA:

Európa egyetlen női sportakadémiája

Helsinkiből jelentik: A vierumäki sportakadémián tett látogatásom alkalmával hívta fel figyelmemet Sovolainen igazgató a tanhuvaara intézetre, ahol a »finn sportok fehér házához« hasonlatos rendszer szerint a hölgyek részesülnek kiképzésben. Helsinkitől negy és fél óra gyorsvonattal a finn obél partján fekvő Viipuri s innen negyedórás autót a sziklaktól szegélyezett völgyben egy fenyveserdő tisztásán álló tanhuvaara sportintézet. Nyolc csinos, főből épített villa, sárkány, sárga és zöld pasztellszínű tornáczokkal és kúró nyugvó terraszokkal. A játszótérre kék és piros tréningruhás lányok kosárlabda-mérkőzést tartanak, vidám kacagásuktól csak úgy visszhangzik az erdő amelynek fái mögül czüstösen ácsillog a tenger.

Vuorela Lilli asszony az igazgató nő fogad az irodában és röviden ismerteti az intézet célkitűzéseit és munkaprogramját.

MINDEN FINN NŐ SPORTOL

A sportintézet magánvállalkozás, de anyagi támogatást kap az államtól és a várostól, valamint a finn női sportegyesületek szövetségétől is. Ezért rendkívül olcsó: 650 finn márká (650 dinár) a tandíj havonta, beleértve a teljes ellátást és lakást is. A tanhuvaara sportintézet — mondja Vuorela asszony, — annyiban különbözik a vierumäki sportakadémiától mint nálunk általában a női sport a férfi sporttól.

Finnországban bizonyos korhatárig minden nő sportol, a női sportegyesületek tagjainak száma kétszázezerre becsülhető.

viszont alig pár száz olyan nő van, aki versenyez is. A nyilvános versenyzés nem rokonszenves a finn nő előtt nem is szereti és így a női sportnak csak ideális célja van nálunk; a díjakért való versenyzés helyett a testedzés, valamint magában a testedzésben található örömeik. Vierumäkiében hivatásos trénereket nevelnek vagy kiválasztott atlétákat oktatnak és készítenek elő nagy versenyekre, a tanhuvaara intézet tanfolyamait elvégzett hallgatók viszont csak amatőr sportoktatók vagy előtréningezők lehetnek egyesületeikben, ahol azonban tréneri működést nem fejthetnek ki, mert ez az állami tornatanárnők felelőse. A tíz esztendő óta fennálló intézetnek évente mintegy 500 olyan tanítványa volt akik a tanfolyam elvégzése után mint amatőr sportoktatók tértek vissza egyesületeikbe, ahol a női sport érdekében hasznos munkát végeznek.

MUNKA REGGELTŐL-ESTIG

A tanhuvaara intézet növendékei Vierumäkihez hasonlóan elméleti és gyakorlati oktatásban részesülnek. A gyakorlati oktatás: torna, az atlétika minden ága, uszás, tenisz vívás, kézi-labda ritmikus torna és régi finn népi táncok — télen pedig természetesen, az összes téli sportok. Birkózás,

oktatás és labdarúgás nem szerepel a programon. Az elméleti oktatás főleg egészségtanból, valamint a testnevelés történelméből áll. Az oktatást kizárólag női tanerők végzik, a szemlélyzet is csak nőkből áll férfait nem találhatunk az intézetben. A napi sportmunka meglehetősen sokoldalú és mondhatni hogy reggeltől estig tart, eléggé kemény fizikai teljesítményt igényel. Valószínű hogy az európai hölgyatléták tulkományának találják ezt a munkát, amit itt naponta elvégeznek.

MENNYIT ESZNEK NAPONTA

A Tanhuvaaraiban sportoló hölgyek — de általában a finn nők nem féltik az alakjukat és meg lehetőségek sokat esznek

és Finnországban mégis alig látni kövér nőt, ami az általános sportolással magyarázható. Ebben az intézetben például a következőket fogyasztják el a hölgyek naponta: Reggeli fél nyolckor; kávé vagy tea, vajaskenyér, édes lepény. Első ebéd tízenegy órakor: hal vagy hus körítéssel, dara- vagy zabkása tejben és vaj (vaj minden étkezéshez jár). Uzsonna két órakor: kávé vagy tea, vajaskenyér, édes lepények. Ebéd fél hatkor: hus körítéssel, pudding vagy befőtt krémmel, tej és vaj. Vacsora negyedkilenckor: tea felvágottak, sajt és vaj. Szeszitalok és dohányzás tilos.

FESTŐI TÁNCOK A TENGERPARTON

Végigjárjuk az intézeti épületeket. Modern berendezésű szobák és tantermek, hatalmas tornaterem két oldalt üvegfalakkal, csupa napfény és levegő, nyitott tornacsarnok egy széles sziklatetőn, ahonnan festői kilátás nyílik a tengerre. A puhafüvönnyű strandon csónak- és furdőházak, két motortorony. Eppen ritmikus táncóra van, mikor odaérünk. Fehétrikós karcsú lányok, lapos réztányérokkal a kezükben stílizált néptáncot lejtenek a tengerparton. Régi pogány tánc modernizálva... áldozat a napistennek. Egy másik csoport finn nemzeti táncokat mutat be, a mulatságos »piiri polkát« és a »ri marullat«. Közben a

tízennégyfokos vízben treniroznak az uszók.

A levegő is hideg de a kisportholt, edzett lányok nem érzik.

Esti hét óra, alkonyati idő, amit azonban nem kell szősz szerint venni északra vagyunk ahol nyáron csak úgy éjfél tájt alkonyodik. Mégis bucsuzom, hogy elérjem az utolsó helsinkii vonatot... A gyorson már árulják a fővárosi déli lapokat... politika... a balti államok nem akarnak garanciát... Finnország minden körülmények között megmarad a semlegeségi külpolitikai vonalvezetés mellett — a tanhuvaara sportparadicsomra gondolok és megértem, hogy az az ország melynek ifjúsága ilyen boldog elvonatkozásban tudja töltöni szabadidejét — semleges szeretne maradni... Andor Leon

BIZONYTALAN MÉG A VOJVODINA—BATA DÖNTŐ SORSA

A JNSz és a Hrvatszka Szportszka Szloga közti tárgyalások elhúzódása miatt egyelőre még nem tudni, mi lesz jövőre a ligával s éppen ezért még a Vojvodina—Bata ligaminősítő döntők határnapjait sem állapították meg. Valószínű tehát, hogy Noviszád vasárnap futballmérkőzés nélkül marad.

*

A szubotici alszövetség területén B. Topolán, Csantaviren és Feketicen lesz vasárnap futballmérkőzés. B. Topolán: JAK—sztáribecsei Szlavia osztályozó, Csantaviren: CsAK—Bajmoki AK, Vidéki Kupa-mérkőzés és Feketicen: Spárta—Bela Zvezda, járási serlegmérkőzés.

*

A petrovgrádi alszövetségben folytatódna a selejtező mérkőzések az első osztályba jutásért. A vasárnapi párosítás: Kikindán: Koszovo—Jupiter és Pancsevón: PSK—petrovgrádi Vojvodina.

««(IIII)»»»

Rövid sport hírek

Az FC Bologna ma repülőgépen érkezik Budapestre. Az olasz csapat tagjai holnap megnézik az Ujpest—BSK mérkőzést.

A Tour de France kerékpárosverseny harmadik szakaszán a francia Cloirec győzött, aki 35.53 kilométeres óra-átlagot ért el.

A beográdi Politika neheztel a prágai sajtóra, amely nem ír olyan tárgyilagosan a BSK—Ujpest mérkőzésről, mint például a magyarországi lapok. A csehek szerint az Ujpest volt Beogradban a jobbik csapat s csak az elviselhetetlen hőség miatt kapott ki.

A Bezdáni SE legtöbb vereségét annak köszönheti, hogy nincs kapusa. A BSE már hónapokkal ezelőtt kérte a szubotici alszövetségtől új kapusának, Borkó Kálmánnak igazolását, de az alszövetség érthetetlen okokból még mindig nem intézte el az ügyet.

A magyar birkózók szombati győzelmük után most újabb győzelmet arattak, ezuttal Nápoly válogatott csapatát fektették két vállra 7:0 arányban.

32 főnyi magyar uszócsoport utazik ma délben Bécsbe, a kétnapos német—magyar versenyre. A csapatot 16 uszó, 12 vízipólójátékos, 3 kísérső és 1 gyuró alkotja.

Kerékpáros nap Topolán. Az adai kerékpáros egyesület augusztus 13-án Topolán kerékpáros napot rendez. Délután Szubotica és Topola között kerékpárversenyeket tartanak, este pedig a községi nagykerületben kabarást rendeznek. A versenyen számos vidéki versenyző is részt vesz.

Olvassa a Reggeli Ujságot!

Felvidéki író Prágában

A felvidéki magyar elbeszélők egyik ismert tagja. Tamás Mihály a Felvidéki Magyar Hírlap hasábjain számolt be prágai benyomásairól Beszámolójából vesszük az alábbi részleteket.

A határon nyílt vizsgálat, inkább csak azért, hogy a protektorátus különálló jellegét érezze az utas, a kaulauz azt mondja, amikor bejön, hogy: máucta, mint régen, és Pardubic körül az a három ur, aki felrántja a fülke ajtaját, hangosan és vidáman ömlik be a lefüggönyözött fülkébe. Az egyik félrerántja a függönyöket és ahogy meglátja alvásban banyult testemet, élesen rikkant, hogy: ale cslovece, ez itt háromnak való hely, nem egynek. Pontosan ugy, mint régen: fél esztendeje.

Es ahogy leülünk és utazunk együtt, előkerülnek az aktatáskák, az aktatáskákból iratok és — figyelem őket, vasuti mérnökök, akik slippereket voltak átvenni — megfárgyalják az ügyet, csak úgy, mint eddig: pane rado, pane odborovy rado... Költségvetésről beszélnek, fedezetről, kimerített hitelről és arról, hogy a pardubic—hradeci vonalon még a nyáron cserélni kell a slippereket. Az egyik megunja a dolgot és a Lidové Novinyt huzza elő zsebéből, a másik ketté tör egy vlasztacigarettát és rágyújt a felére. a harmadik meg számol, számol, mert rájött közben, hogy valami nincs rendben. Beszélnek, hallgatnak, olvasnak és megint beszélnek mindenről, csak arról nem, hogy félóra múlva majd kiszállnak a Wilson-pályaudvaron: hát igen, akkor majd német katonákba ütődik a tekintetük. Csak erről nem beszélnek.

Benézek a kávéházba, ott is minden a régi és amíg a prágai kifizető rogotatom, körülnézek a vendégek között. Hiányoznak a régi arcok: a ruszinszkói politikusok, és azok függelékei: a ruszinszkói zsidók. Ezek nincsenek sehol.

Mert lent az uccán a vidám cseh forgalmi rendőrök most is vidáman, kecses mozdulatokkal intézik a forgalmat, mint karmester a zenekart. És a Vencel-téren hullámoz a tömeg, az üzletek tele áruval, a könyvesboltok kirakatában az új Németország térképe. Már nem látni rajta azt a roppant harapófogót, amely Breszlautól Ludenburgig nyúlt, a harapófogó bezárult, és itt kint az uccán jobbra térnek az autók. És az emberek is.

Január elején voltam utoljára Prágában, akkor nyugsgótt a sok emigráns az uccán, kávéházban, étteremben. Á-la-carte ettek, mindent, ami drága, palackos bort nyalkaltak, vagy pezsgőt és mikor egyet megkérdeztem, hogy miért a földi javaknak ez a habzsolása, fanyar mosollyal felelte:

— Pénzünk van, ez nem probléma... de mit teyünk vele, ez a probléma...

Este a kávéházban régi ismerősöm telepedik az asztalomhoz. Prá-

gai cseh ügyvéd, régi cseh nacionalista a Kramárzs környezetéből. Kérdezem:

— Doktor ur, hát maguk teljesen érzéketlenek a történelmi sorssal szemben?

Rám nézett.
— Láttam embereket, csupa olyan embert, aki fölött nyomtalanul dübörgött el a történelem. És amint hallom, most jöttek rá.

Hallgatott. Én is.

A szomszéd asztalnál prágai lány magyarul beszélt valamit a gavallérjának. Az arca talán egy árnyalattal enyhébben ruzsos, mint januárban volt, de a kedélye és a cinizmusa a régi. Ide hallom, amint beszél.

— Tudja, kicsit nehéz az átmenet, mert hiányoznak az idegenek, tudja, a zsidók Szlovenszkóról és mindenütt... azok jókedvű emberek voltak... volt olyan, aki heteken át mindennap itt volt, érti ugy-e?... Pane drahy, hisz' tudja, élni muszáj...

Az ügyvéd rám emelte a szemét. Azt hittem, válaszolni fog a kérdésemre, de nem tette. Csak éppen hogy enyhülten biccentett a szomszéd asztal felé, azután felvidult a szeme.

— Gondolom, ez érdekelné magát is... megépítjük Prágában a Metrot... képzelje, a Václavszkán nem lesz villamos, sem a Národní tridán. Roppant munka lesz és úgy tudom, még a nyáron elkezdjük. Fedezet már van rá...

Igen: munka, fedezet, kereset és betétkönyv: ez a cseh élet. A történelem és a szenvedés más népeknek való.

Vagy talán tévedek?... Minden csak konok látszat csupán?

Melegszik a sarkvidék

A meteorológusok azt a meglepő megállapítást tették, hogy az északi sarkvidék folyton folyvást melegebb lesz. Közel 15 százalékkal kevesebb lett a jégtömeg s az átlagos hőmérséklet egész tekintélyesen emelkedett. A tenger mély vize is melegebb, mint eddig. Szóval az északi sark örök tele, úgy látszik, lassan átmeleg a tavaszba.

BUTANGÁZBÓL OLCÓSÓ MŰGUMIT KÉSZITENEK

Butángázból tán jó gumi készül S az is lehet hogy olcsó gumi ez, De félek, ha autókerekre jut, Bután gázoló pneumatik lesz.

FANYAR TÓBIÁS

Sertéstenyésztők és hízalók!

22 dinár beküldése ellenében bérmentve szállítunk három darab sertéstenyésztési és hízalási szakönyvet, amelyben mindazt megtalálja, amire szüksége van.

A MUNKA kiadóhivatala, Szubotica, Park Kralja Petra 9.

Kerékpárok

Szenes vaskereskedésben

Nyomatott az Uránia nyomdai műintézet és kiadóvállalat körforgógépén, felelős nyomdavezető: Frank József, Kralja Petra II. (Futoski put) 50.

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasarnap egy szó 1.— dinár, vastagbetűs 2.— dinár A legkisebb apróhirdetés ára 12 — dinár Hirdetéseket a másnap lapra délután 3 óráig, szombaton déli 12 óráig vesszünk fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

URÁNIA MOZI

F GYELEM!

Ma dupla műsor!

Infámia

Merle Oberon, V. Hopkins, Joe Mc. Crean

A LEGNEHEZEBB ESETE

Harry Piel — Hilde Weissner

! Előadások kezdete !
5, 7 és 9 órákor !

3 csepp

„Növényharmat“

űdit, frissít, hűsít! Hőség idején, bűgyadtságánál, kimerültségénél utazásnál sportnál homlokra dörzsölve varázslatosan hat! Kockacukron vagy vízzel véve szomjat oldó jó közérzet-t biztosít. Ez az ezoterjő háziszerv csak zöldségekben valódi. Ára 12 dinár. Kapható patikákban és jobb üzletekben.

ALLAST KERES

BEOGRÁDI kereskedősegéd Noviszádon állást keres több évi gyakorlattal, a kirakatrendezésben specialista. Egras Albert, Noviszád, Zselyeznicska ul. 16.

ELADÓ

HÁZ 4 üzemhelyiséggel, 3 lakással 130.000.— dinár évi jövedelemmel áron alul eladó. Mirkov, Noviszád, Kralja Petra I. 3. 4383

KERESLET

FIATAL mérnök és hentessegéd felvétetik Noviszád, Tolsztojeva u. 43 4383

FÉNYKÉPÉSZ SEGÉDET keresek állan munkára. Fixfizetést, lakást és kosztot adok. Fényképes ajánlatokat az eddigi működés megjelölésével »Bácska« jellegre a Reggeli Ujság kiadóhivatala továbbít. 4384

Képviselőket

— megbízottakat keresünk minden közösségben a hálózati és hálózati osztályba való tagok gyűjtésére. Próbaidó után fix fizetés Nagy kereset. Ajánlatok »Uzajamnost« Zagreb; Draškovičeva 23 I küldendék.

KÜLÖNFÉLE

Dr. Filipon crme a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár. Apo-teka Kuchler, Vrsac. 2474

AUTÓK! Új és használt, de nagyon jó karban levő különféle márkájú luxus és teherautókban, autógumikban, felszerelésben és alkatrészekben állandó nagy raktár. Olcsó árak, előnyös fizetési feltételek. Képviseletek: Fiat, DKW, Wanderer, Audi és Horch. — August KUTALEK, Noviszád, Kralja Petra II. 84. Telefon 31-06.

SZEPLŐT, pattanást, hámlást, orrvöröszdést és más arctisztatlanságot pár tégely használata után biztosan eltüntethet DARUVÁRI krém minden szakszűletben kapható Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 7.50 dinár Postán küldi: BLUM gyógyszer-tár, Szubotica.

Barackot

linkalézés céljaira minden mennyiségben vesszünk. Te epünkön átvéve vagy autóval a nemzetközi út Horgos és Szubotica közti szakaszán VASS Testvérek borpincészele HORGOS

Írókészlet

minden kereskedő, iparos, magánzó részére

csak 195.-dinár

- 500 darab kék kereskedelmi boríték tetszés szerinti nyomással;
- 250 iv bankpost papir tetszés szerinti nyomással;
- 250 iv kitalaku (8" alaku tetszés szerinti nyomással);
- 100 darab levelezőlap tetszés szerinti nyomással;
- 3 darab iron;
- 1 ironhegyező;
- 5 iv másoló indító papir;
- 50 iv másolópapir;
- 1 förlógumi;
- 1 tollszár;
- 6 darab vegyes toll;
- 1 iratesomó a posta eltevésére.

Az összes fentnevezett áru elsőrendű minőségű. Kérjen mintákat!

T. T. R. BAJ, Zagreb
Draškovičeva ul broj 16
Olvassa el a naplapi hirdetésünket!

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Noviszád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21—37, éjjel 20—58
Felelős kiadó: Andrija Deznó
A kiadóhivatal vezetője: Blažek Ferenc
Pretpisat — Előfizetés:
Egy óra 28.— dinár
(kihordó átján 30 din.)
Három óra 80.— dinár
(kihordó átján 86 din.)
Félévre 160.— dinár
(kihordó átján 172 din.)
Izzai svakodnevno — Megjelenik naponta
Post. čekovni račun — Postacsekkszámla:
Zagreb, 46.692